

Selv fordums pessimister syns nå de øyner slutten på krigen. Det er imidlertid mulig at også den norske hjemmefront må kjempe seg gjennom krevende sluttkamper først. Kanskje vil den bli satt på sine alvorligste prøver. Da er det ikke mindre viktig enn før at hele folket står som en mur mot de nye overgrep.

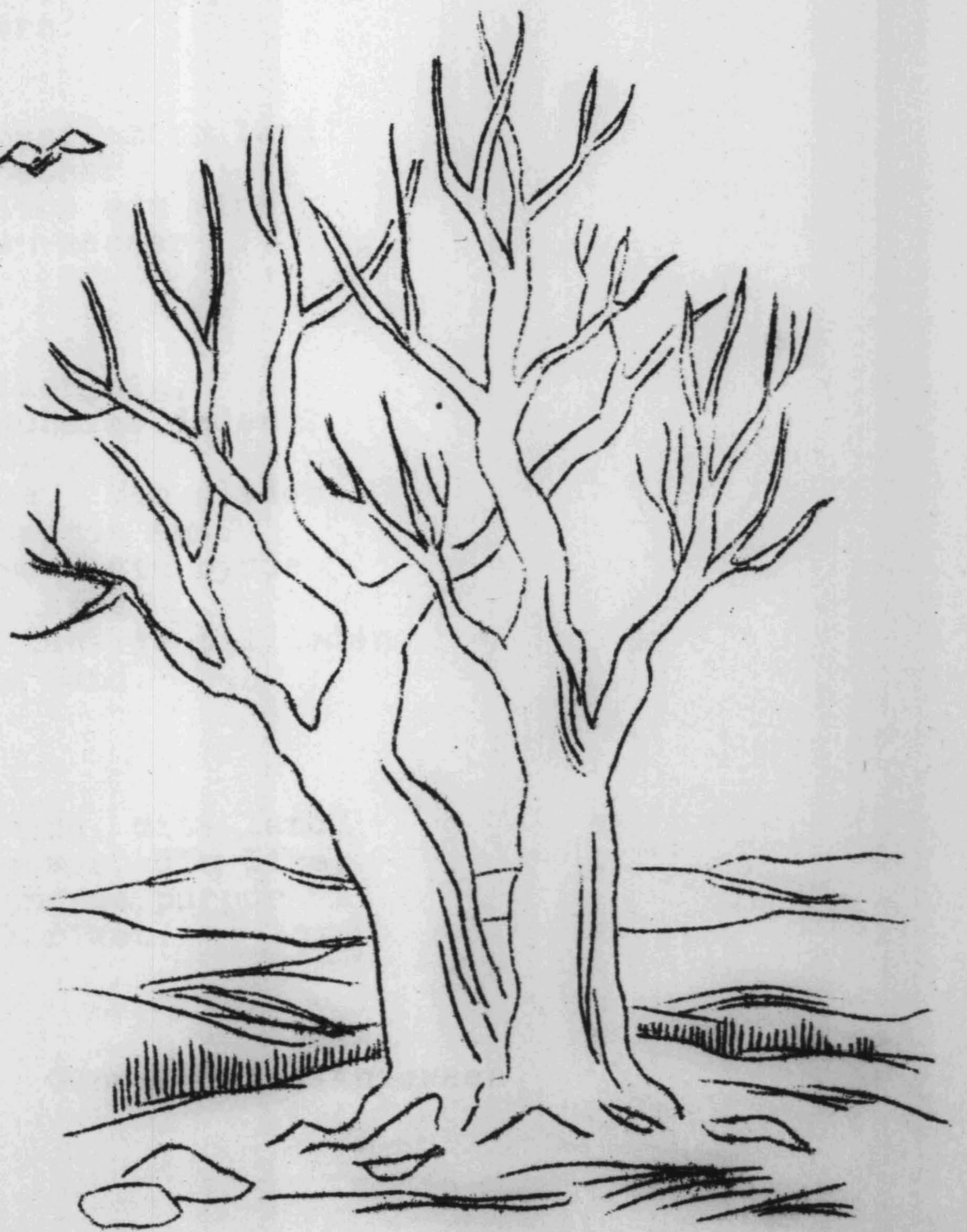
— Den politiske holdning i de andre nordiske land vil nok i noen grad være avhengig av Norges stilling framover nå. Vår totale innsats er avgjørende for om de allierte vil låne oss øre når rekonstruksjonsproblemen tårner seg opp. De norske militæravdelinger i utlandet brenner etter å få være med. Deres innbitte kampvilje bunner i en grensesløs beundring for hjemmefronten, som de stoler fullt ut på. — Men særlig må vi stå fast for vår egen skyld. Når freden kommer, vil det stå på om alle nordmenn har vilje og evne til åpent samarbeid. Og samhold som varer blir skapt hver dag ved felles rak holdning over for naziinnngrepene.

Vi har i denne tiden fått oppleve hva en krig betyr av menneskelig lidelse. De fleste av oss har en slektning eller venn som er fengslet, pint eller kanskje skutt fro sin overbevisnings skyld. De folkene kommer vi ikke til å glemme. Vi trekker ikke mer resignert på skuldrene når vi hører om noen som har det vondt: "Ja, det er synd på dem, men hva kan vi gjøre."

Krig er en uhyggelig ting. Vi får håpe det blir lenge til den neste. Eller rettere: Vi må gjøre alt vi kan for at det blir lenge til. Det er vår rett og plikt. Vår rett fordi vi har ofret i denne krigen. Vår plikt fordi det kan gjelde våre barn neste gang. Og vi vet bare en ting om etterkrigstiden: At verden kommer til å få bruk for oss også. Vi har viktige resurser å sette inn av mot på livet, av kraft og av vilje til å reagere overfor urettferdighet. "Ja, men", sier noen, "makt er rett." Nei, makt er ikke rett; men makt kan bli rett, dersom vi tror det. Vi må ikke få den følelsen at alt som foregår er avhengig av lover utenfor oss, at vi bare er brikker i spillet, for da blir vi brikker. Det kan være lett nok å holde humøret oppe under krig, når målet er klart. Men det er typisk norsk dette: Aldri å miste motet. Vi har mot til å sette alt inn på det vi tror er rett. Vi har mot til å skifte standpunkt når vi har tatt feil. Når vi stikker ut vårt livs linje tar vi hensyn til ting som rettferd og menneskeverd.

Noen vil kanskje synes det er sløseri å ofre papir og sverte på disse diktene. Tiden krever fakta. Men hvorfor setter vi med lett hjerte livet vårt inn i kampen mot nazismen? Henvisninger til tyskernes umenneskelige framferd o.l. kan ikke gi svaret fullt ut. Disse diktene peker på noe av det.

Nordahl Griegs "Kongen" er trykt i Fritt Norge for mai 1943. Diktene til Gedda, Lagerkvist og Viksten har vi tatt fra den svenske antologi "En broder i nød", Stockholm 1942. Svensk-amerikaneren Carl Sandburgs dikt er oversatt til norsk av Åke Fehn. Vinteren 1943 leste vi det i "Trots Allt". Gunnar Reiss-Andersen har skrevet "Norsk Flagg" og de neste 5. Alle er hentet fra hans diktsamling "Kampdikt fra Norge", 1943. Den danske dikterprest Kai Munchs "Staasted" er å finne i hans diktsamling "Sværg det Dreng", København 1940.

J E R N B Y R D

Jernnetter nærmer sig.
Stivnet står skogen og bier.
Stivnet står tausheten
over de langsente lier,
over de stirrende tjern.
Alt som kan gløde, det gløder
langs ensomme stier,
bærer sin høst som en byrde
av glødende jern.

Bærer du jernbyrd, mitt land?
Over glødende esser
driver det skodde som virøik
mens høstvinden messer ...

Jernnetter melder sig,
mørket med isgufs av døden.
Tunge er jernene,
svarte og kalde. Men gløden
bor i all brennende ånd.
Selv gløder ånden sin byrde
og selv må den bære
jernbyrden — kanskje til døden
som løser dens bånd.

Bærer du jernbyrd, mitt land?
— Som en kongsmor, din like,
bar dette brennende purpur
for retten til riket.

Gunnar Reiss-Andersen

K O N G E N

I

Slik vil Kongen leve for oss:

Ved en sølvblek bjørkestamme,
mot en naken vårskogs mørke,
står han ensom med sin søn.
Tyske bombefly er over.

Slitets tunge, trette furer
i hans ansikt er hans egne.
Smerten i det gjelder andre.
Slik må fredens ansikt være,
grått og dradd av nattevåk,
jaget, pint, forhånt av voldsmakt,
men allikevel med styrken
til å lide med alt liv.

Han og bjørken hører sammen.
Som de døde er med mulden
er hans sjel blitt ett med landet.
Mannens rene, våre smerte,
stammens hvite, stille lys
ser en dag de ikke kjente.
Noe fint og skjult skal krenkes.
Noe grovt og ondt skal komme.

Over smerten, sår og hudløs,
lukker der sig strengt en vilje.
Slik må fredens ansikt være,
dirrende av spendte sener,
i en hård forakt for mordet,
i et vern for alt den elsker.

Rak og høy står han ved bjørken,
stirrende mot det som kommer,
ørne-ensom, ørne-stolt.

II

Da de tyske overfallt oss
og bød treldom, svarte Kongen
at han nektet for sig selv.
Men det var hans folk som hadde
valget; bare det fik svare.

Ingen presset han i kampen,
ingen trygglet han om støtte.
Sky og vår for andres skjebne,
angst for andres rett å leve —
siden hver må dø alene —
stod han, uten krav, og ventet.

Aldri var vårt land så øde:
veier stengt og byer lammet,
det var langt fra sind til sind.
Var det ikke som hvert hjerte
fikk lagt valgets byrde på sig,
bevende: hvad skal jeg gjøre?

Blekt og stille traff de valget,
først hans råd, og siden folket.

Første svaret kom fra havet.
Førti tusen norske sjøfolk,
en for alle, valgte strid
valgte hjemløshet og lengsel,
valgte flammedød og koldbrand,
valgte drift på spinkle flåter
tusen ville mil fra hjelpen;
evig hæder skal de ha.

Men de valgte det de kjente,
dekk og dørk, sitt eget arbeid.

De som gikk i krigen hjemme
valgte det de ikke kjente,
valgte det de ikke kunde.
Men de fandt sig vei mot fienden,
fra fabrikk og kontoret,
fiskebåten, skolepulten;
oftest fikk de ingen ordre
uten den de ga sig selv.

Snøen brånet, bjørken spratt.
Rugden trakk i månenatten.
Tyske tanks var sør i dalen.

Med sitt hode fullt av våronn
gikk en mann nedover bygden,
han bar gifting på fingren,
det var lukt av hest i klærne.
Luften mellom ham og stuen
der hvor barnene og konen
stod og stirret, øket svimmelt
til et isrum hvor han sank.

Det var far som gikk i krigen.

Mange var som ikke gikk.

Kornet modnes sent her nordpå,
stampes ikke frem av jorden.

Så kom nederlagets time.
Kongen og de få som fulgte,
seilte hjemløse fra landet,
langsmed kystens siste øyer
der hvor vårens hvite sjøfugl
nettop hadde endt sin lange,
lengselsdrevne reise hjem.

Landet lå igjen alene.

Men det såkorn som var kastet
inn i hvert et nakent hjerte
på en blek, forpint aprildag
vokste gjennom høstens mørke:
det var sely en måtte velge.

Tappt og hjelpeløs var ingen:
hver var ensom med det største,
hver var ensom med sig selv.

Over jordens overflate
myllret landets nye herrer.
Vold og hykleri var parret,
og de kalte sig for gartner
når de bare var en lus-pest
ynglende om folkets røtter,
giftig, gravende og grådig:
hvor er frihet, finn den, drep den.

Det blev ikke tungt å velge.
Tusen seilte over sjøen,
trosset bombefly og dødsdom,
storm og hav de ikke kjente
på en liten fiskeskøyte,
færingsbåt gikk også an.
Da de kom iland på kaien,
ba de straks om mere fare;
jagerfly var alltid drømmen,
og de brendte etter kampen
som en elsker mot sin elskte.

Mange fikk det som de vilde,
og de flyr idag Kanalen
til sitt vilde stevnemøte.

Nød og terror ble i landet.
Alt ble plyndret og besmittet
men det siste, egentlige:
menskesindet fikk de ikke.

Barnene stod først i striden:
det var vekstens eget opprør
Kanskje barn har mest å verge,
siden de skal leve lengst.

Presset øket, hver fikk svare:
hva han mente med sitt liv.
Sa han at han mente noe,
ble han fengslet, slått og martret
av en flokk med syke treller
i den hatefulle angsten
for en frihet som de aldri
lærte av en førertrell.

Kornet modnes sent her nordpå.
Mannen, ensom med sitt indre,
velger langsomt, han må kjenne
hva han tror på, hvem han er,
men så føler han en lykke
ved at valget er hans eget,
gjennomprøvet, gjennomlidt.
Friheten er grodd i frihet,
alt er hans, fra rot til blomstring.
Han har retten til sin tanke,
dyrebar som hjemmets jord.

Fengslets bleke pinte menn
synger når de går i døden.

Nå er akeren blitt moden.

III

Engang var det få rundt Kongen.
Nå står han og folket sammen,
og nå stiger det fra somme
dette underlige ropet:
du er fører, du er høvding,
og vi selv er kongehirden.

Hvorfor er det at de velger
ord fra våre fienders sprog.
Fører, før oss, og vi følger.
Er det angsten for å tenke,
er det trangen til å velte
alle byrder på en anden?

Skyldes ikke verdens nød
at den tenkte altfor dårlig?
Skal vårt bidrag til dens frelse
være det: å ikke tenke?

Men det tankeløse ropet
skjuler noe urettfærdig,
noe blindt og grusomt mot ham.
Førerskapet ofrer andre,
blodig må dets byrde være,
den skal Kongen være fri.

Ingen mann i dødens kval,
i en livbåts frost på havet,
eller siste natt i cellen
kan fortvilet rope til ham:
hvorfor har du ført oss hit?

De vil huske ham med godhet,
som en ven og som en felle.
De gikk selv sin gang mot døden,
for de valgte, de som han.

Han som stod ved bjørkestammen
i sitt hemmelige slektskap
med den bleke vår omkring sig,
hadde smertelig en ømhet
for alt liv som skulde gro.
Ydmyg har han sett det vokse
dit hvor hver mann er alene,
dit hvor friheten blir døden.

Han er mere enn en fører,
for han trodde på de andre,
sindets eget kongerike.
Mot en fremtid skal han gå,
for han selv har mere frihet
i sitt hjerte enn de fleste.
Derfor er han folkekongen
i et land hvor hver skal være
fører for sin egen skjebne,
høvding i sitt eget sind.

Nordahl Grieg, august 1942

DET SØRJANDE NORDEN

Ej lyfter glädjen sin cymbal
att livets ljuvhet prisa,
tyst ligger sommarns høgtidssal
och vinden glømt sin visa.

I sorg är sänkta våra land
och såren skall ej helas.
Ej øver gransen racks en hand,
för ej ens sorg får delas.

Från broderland, förbløtt i nød,
i ensamhet och vända,
når sommarvinden, ljudlös, død,
i natter nordiskt blonda.

Vem gläds åt marken när ej fri
den är där längre borta.
Tyst sørjer Nordens blommor i
høgsommarnatter korta.

Vårt fria ljus, vår fria själ,
vårt egna har på jorden,
är skandat av en främlingshäl
som tror den äger Norden.

Ej äger man en annans själ
för att dess liv förøddes.
Bredvid dig går ordlös träl.
Mer fri än du han föddes.

I tystnad ligger broderland
vid sommarljusa vatten.
Ej viskar längre strand til strand,
ej fjäll till fjäll i natten.

Var är nu folkviskvällens ton
och blåklocksstogens sprøda,
ensliga sus i aftonron?
Vår själ är hos de døda.

Du främling, hör att ingen sång
har marken där du träder.
Igen den sjunga skall en gång
då den sig åter gläder.

Pär Lagerkvist

M A N N E N   M E D   D E   B R U K N E   F I N G R E N E

Mannen med de brukne fingrene kaster en skygge;
ned fra en våken og eviggrønn granskog i Norge,
over Europa og Middelhavssletten til Libyas palmeoaser
lever og taler han tegnsprog med tapte fingre.
Fra en sønn av Norge som undslapp Gestapo og nazipatruljer
kommer beretningen, slik den fortelles blandt folkene der.
Templer er hjertene deres for denne, en navnløs mann,
som nektet å huske de navn navn navn Gestapo forlangte.
"Si oss navnene! Hvem er de? Snakk! Vi ønsker de navnene!".
Og mannen stod rolig og så dem i øinene, timene seg,
og ingen navn kom — time på time og ikke et navn for Gestapo.
De lovet å knekke ham slik som de knekte andre.
Gummibatonger flådde ansiktet, nakken,
og køllene smertet ham, kort, og det kom ingen navn.
Og lite hjalp trusler om skyting og død i en knapp sekund-del.
Gestapo ble nødt til å klekke ut noe som passet for mannen.
"Si oss navnene! Hvem er de? Snakk! Navn, eller ..."
Og ingen navn kom — atter og atter det samme, og ikke et navn.
Så brakk de lillefingren på den venstre hånden.
Tre fingre kom siden, og tomten ble bent til den knakk.
Fremdeles ingen navn, men en dag og en natt til å hvile
og tenke det over.

Igjen en gang kravet om navn, og han ga dem sin taushet,
og lillefingren på den høire hånd ble bent,
bakover, bakover bent, til den dinglet fra blødende traser.
Så bøides de andre fingrene en etter en, og de knakk!
Og høire hånds tommel brakk bakover, inn imot splintrede ben.
Tenkte han på fioliner og trekkspill han aldri fikk kjele mer for?
Mintes han barn — eller kvinne-hår, uråd å leke med mer?
Eller på hammer og blyant han aldri fikk nytte av nå?
Eller på hansker og votter som aldri vil passe?
Han kan ha ledd et sekund av en fullkommen Gestapo-jobb,
og nå var for så vidt en gaffel og kniv likegyldig,
og ikke kom han til å løfte til munnen en kopp,
eller skrive navnet sitt med pennen mellom tre fingre.
Og alt dette var bare en del, og det kom andre ting.
Gestapos kløkt og evner hadde mål.

De vilde ha kunnngjort i Norge hvor fryktelig Gestapo er,
de ønsket en voksende hvirken, i avmakt
overfor det nazistene gjør med dem som er glemske med navn.
"Vi gir deg en siste chance nå, til samarbeide".
Likevel hadde han ikke et navn å gi dem.
Den bundne tungen og hans norske vilje mot deres naziviljer,
hans tro, hans stolthet over en fri manns vei,
hans valg av døden framfor å gjøre det de krevde —
mot dette satte de sin siste redselsdåd
og knuste venstre arm ved albuen,
og knuste den igjen i skulderleddet —
og da han våknet til flimrende syner
knuste de høire arm, først i albuen, så i skuldren.
På dette tidspunkt hadde han selvsagt mistet enhver erindring
om navn, endog sitt eget.
Og det fins sånne som deg og meg og mange, mange andre
som ikke kan glemme Mannen Med De Brukne Fingrene.
Hans vilje, hans stolthet som en fri mann, skal leve.
Hans skygge rører på seg og hans hellige hender taler..
Han forkynner menneskene at det fins mangel en pinefull knusende død
som er likere, en etter en, enn å svare ja ja ja
når svaret er nei nei nei og døden er kjærkommen, døden er rask.
Og døden er et lydløst skritt inn i en dyp, varm midnatt.

Carl Sandburg

M A R T Y R E R N A

Vid dagens slut, när jakten är tillända,
vi minnas dem som grepos utan nåd
i sina hem — och aldrig återvända.
De slapas bort som fångna villebråd.

En sista gång de sina øgon vända
mot trad och buskar, berg och vattendrag.
Så slocknar stilla också denna dag.
Och över jorden stjärnorna sig tända.

I deras øgon speglas ännu klart
den skönhet för vars skull de hemligt led,
när bort de slapas från en ojämn strid.

Så sluta de sitt verk och äro redo.
Och an i døden når dem underbart
de høga bergens okränkbara frid.

Bertil Gedda

F Ö R F R I H E T E N

Han fördes fram och blev ställd mot en mur
i gryningens røda timma,
och morgonstjarnan var skynd av en skur
och øgonens ljus av dimma.

Han såg mot rymden och spände sitt bröst
och fyllde med luft sin lunga,
han ville ropa med tordønsrøst,
förlamningen band hans tunga.

Han ville ha ropat till himlens Gud,
men inte i bøn och klagan,
men blott några ord om frihetens bud,
den evigt heliga sagan.

Då slocknade allt för en salvas brak,
och himlen blev svart som natten,
och fria duvor fløg upp från ett tak
vid bruset från fria vatten.

Men salvans eko gick långt därifrån
i tidiga morgonbranden,
det växte och blev till ett frihetsdån
långt ut øver nordanlanden.

Ty ingen kan stäcka en tanke med bly,
det hamnas utaf forskoning.
Ett liv kan släckas men tanken skall fly
och søka sig annan boning.

Och døda en trast som i eldigt hopp
sin frihet med sång vill prisa,
det sitter en annan i nasta topp
och sjunger på samma visa.

Albert Viksten

N O R S K F L A G G

En blygrå dag. Det regner smått.
En tropp N.S. trer sammen.
Et flagg i topp, skjønt dypt forrådt.
Det blå er svart, det hvite grått,
det rø er mørkt av skammen.

Der sleper flagget tungt og sidt
som om det hilste døden.
Men det skal engang bølge fritt
som havet selv med blått og hvitt
i glød av morgenrøden!

En flamme av en hellig ild
er det som her kan rense —
ja, hjerter som er villig til
hvad kjøtt og blod så nødlig vil, —
et offer uten grense.

Vårt flagg, vårt flagg! Jeg suger inn
dets farver så det smerter:
Så blå går bølgen i vårt sinn,
så hvit står gløden i vårt kinn,
så rød i våre hjerter!

H V E R D A G E N

Det går en dag av gangen —
Vi hører det så tidt, —
det er som hverdagsklangen
av mange tusen skridt.
De verste ting blir hverdag,
de taper sine særdrag, —
det går en dag av gangen,
og hver har nokk med sitt.

De skjer hver dag og time
de ting som burde svi
sin blodigmørke strime
i alle som går fri!
De skjer så nær. Hvem sitter
idag bak lås og gitter
og hører trikken kime
og dig som går forbi?

Det går en dag av gangen — ,
du banner eller ber,
du holder nøden stangen.
Vi lever, men hvad mer?
Vår livsluft blir forpestet,
vårt frie jeg korsfestet.
Det går en dag av gangen
mens dette skjer og skjer.

Derinne i en celle
hvor lyset faller brutt
ser kanskje en det kvelde —
og vet at alt er slutt.
Du går forbi på gaten
på vei til aftensmaten.
Han er din meningsfelle.
Ved daggry blir han skutt.

"Det går en dag av gangen — "
Ja, si det sterkt og fritt,
med håp og tro i klangen!
La hverdagen få sitt.
Men sky hverdagsligheten,
den falske majesteteten,
vår hverdag gjerne tjener
til den er grå og slitt.

Det frister nokk å gjemme
sitt ansikt og sitt sinn
i hverdagen og glemme.
Men hør, med harde trinn
trer nå fra evigheten
den sanne majestet
til alles enkle hverdag
i all sin høihet inn.

Hans åsyn lyser på dig.
Samvittighetens røst,
hans egen røst, vil nå dig,
hvor så du søker trøst.
Din hverdag er i fare;
men kravene er klare
som morgenen der brenner
mot bjergene i øst!

Pass kjøpmannskap og aker,
ja, pløi og kjøp og selg, —
bli ved din lest, skomaker.
Men våk og vrak og velg
imellem smått og lite!
Hver hverdag skal du vite
at vi har sorgens høitid
og viljens høie helg.

H I L S E N   T I L   D E   F A N G N E

Hver kveld når det blir stille
går åndeaktige skridt
inn gjennom stengte dører
og ansikter lyser hvitt.
Det er mine fangne landsmenn ...
Av tausheten stiger de frem.
Jeg ser dem vandre forbi mig
de sporløse veiene — hjem.

Ja, det er fangne landsmenn
som lider for Norges skyld, —
ser på en mur og lengter
til hjertet ligner en byld, —
som tenker, stirrer og stunder
til tankene blir til et sår.
Tiden står tung og urørlig,
skjønt dagen og dagene går.

Hver kveld når det blir stille
og ofte ved høilys dag
ser jeg dem, ser og hører ...
Jeg lytter til travle slag,
lytter til hjerter som banker
sitt fangesignal mot en mur,
signalet for Norges frihet
fra brennende hjerter i bur!

Jeg kjenner mig så ydmyk —
Jeg sitter jo urørt her ...
lampen lyser mens regnet
toner i hagens trær.
Stundom i stormende netter
med sus ifra vidåpen sjø
lever i mørket omkring mig
det Norge som ikke skal dø.

Jeg sulter ennå ikke,
jeg eier papir og penn,
og folkets bitre motstand
skal gå i mitt dikt igjen.
Ja, ydmyk hører jeg røster
som spørr uten hvile og ro:
Landsmann, arbeider du for oss —
Hør, våker du, er du oss tro?

Ja, ja, jeg våker, venner
i fengsel og fangeleir!
Natten er sprengt av lengsel.
Vi våker og ber, om seir.
Jeg retter av all min vilje,
av alt hvad jeg eier av ånd,
mot alle de stengte dører
et slag av en broderlig hånd.

Akk, hørte de det banke!
Om gjennom en fengselsgang
det bruste gjennom natten
som flammende frihetssang —
at alle vi andre herute
vi har hverken ro eller fred!
For båndet som binder de fangne
det er som en binnende ed.

Hver kveld når det blir stille
skal være de fangnes stund.
Da skal vi sverge eden
med taus og sammenbitt munn:
Vi sverger den kan ikke leves
den dag vi har sviktet vår vakt,
den dag det skal hete: Forgjeves —
om ofret de fangne har bragt.

F R O N T E N   H E R   H J E M M E

Her hvor de skjulte leirbål brenner
tenker en stundom nesten med nag:
Dere tok plassen i solen, venner,
dere som kjemper ved høylys dag
kampen for Norge med frie hender ...

Her hvor de skjulte leirbål brenner
blir ved en vaktild våpnene smidd,
hamret ved ild i et hjertekammer ...
Rettløse hjerte av uro ridd, —
levende ambolt, blødende hammer!

Her kan i sinnet tvilene gnage:
Hvad kan vårt ensomme vakthold nytte?
stirre i mørke, stirre og lytte,
høre et halsende kobbel jage ...
Alt som er hellig for oss er bytte.

Her må vi stundom i hvit aske
tegne med frysende finger flagget
dere kan høre i stormen baske,
dere som nå er et fritt Norges
ubundne tunge,
kjempende hender og friske lunge.

Her hvor de skjulte leirbål brenner
stirrer vi stivøyd mot horisonten.
Stundom fortviler vi: Ingenting hender.
Da får vi høre at London sender:
Alle står jernfast på hjemmefronten ...
Venner der ute, her får vi føle
hvad det vil si å stå fast — i søle!

Ja, når en kjenner sig dypest nede,
tenker en stundom: Fronten er bare
ensomme menn i en glissen kjede
spredt over landet. Da kan det hende
flammer i mørket slår mot dig, klare
levende flammer. Taushetens tunger
synger i mørket av fulle lunger.

Hellige flamme — ,
du som gjør svakhet og tvil tilskamme!
Helst vil en rope,
men en må tvinge sin takk og hviske:
Hellige flamme — ,
stormen kan rase og regnet piske,
du er den samme.
Ta mine vindtørre tvil tilhope,
du som slår tvilenes vindtørre kvister
ut i en vifte av hete gnister!

Jo, en kan tenke: De få er folket.
La så forrederne fritt fortolke
dette til gunst for sin skrinne skare!
Men hvor det varmer i slike trange
stunder å se hvor de få er — mange.
Ensomme få,
ensomme skjulte, vaktsomme bål,
store og små
legger sin levende stjernelinje
fram mot vårt høye lysende mål.

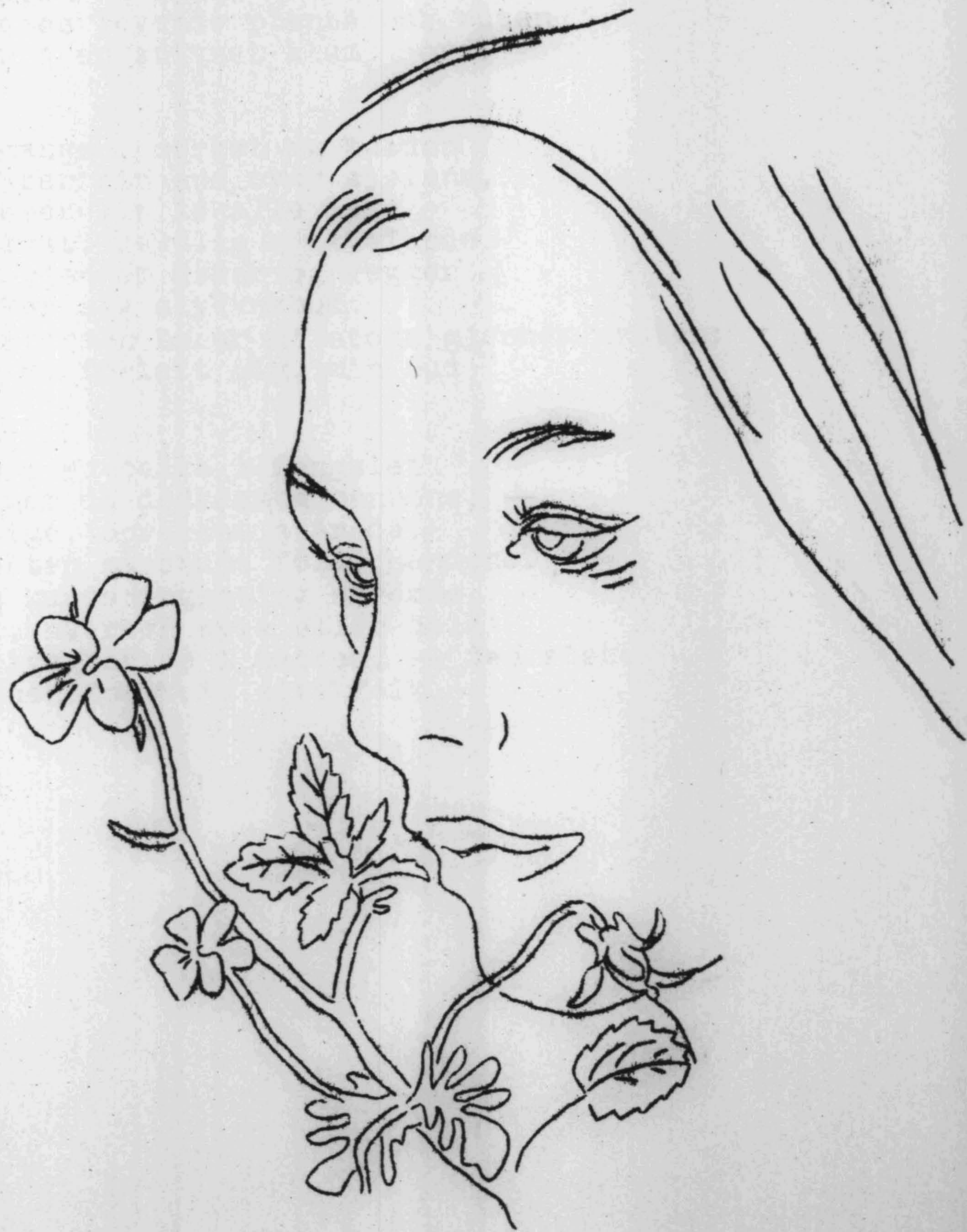
Venner derute —
Alle som brenner
troskapens lys bak en blenget rute
rekker i mørket hender mot hender.
Blussene vinker fra fjerne steder
langs en uendelig fronts geleder,
vinker og hvisker hverandre til:
Hver som en dag for oss alle vil
vokte i natten en ensom ild.

Hviskende røster, og dog, — det runger:
Stridskamerater i mørket, kjære
venner i nøden, —
Jo det er her alle vi må være!
Glem ikke dem som var tro til døden!

Høststormen farer
tungt over landet,
velter mot kysten det kveldsvarte vannet,
tumler med flaksende trekkfuglskarer.
Høstnatt og øde
lukker sig over et land i mørke,
mørke som over et folk av døde.

Venner derute —
Gynger et gjenskinn som blod i fjæren,
da er det glimt fra en ensom rute.
Styr etter det —
Her er det snart ikke mer å se . . .
Hold ikke taler om motet, æren —
vi er fordømt til å være sterke.
Styr etter glimtet av blod i fjæren,
frihetens lysende landemerke!

Noen er døde — ; men blodglimt lyser,
blodglimt blir levende ved å gløde.
Lys fra de døde,
her hvor hvert levende hjerte fryser!
Flere vil de tende.
Her hvor de skjulte leirbål brenner
her skal de skjulte leirbål brenne,
dødes og levende lystegn sende
bud gjennom natten —
hele en endeløs natt tilende!

V I N T E R N A T T

Motgangen, mørket og kulden
samler sig tyst og beklemmende.
Skyggen er falt på vår ungdom.
Angsten går blek gjennom hjemmene.
Dødstyst som is på en rute
angsten og uroen gror.
Håpenes levende plante bak ruten
står i en stivnet klump jord.

Motgangen, mørket og kulden
drysser sin sne over sjelene,
drysser sin iskalle aske
lydløst, usynlig og kvelende.
Inn gjennom dører og vegger
sniker sig ulykkesbud.
Snestormen bærer et stønn gjennom natten:
Har du forlatt mig, min Gud!

Men i en celle i fengslet
synger de dødsdømte mennene, —
rolige, opreiste står de.
Presten må stumt folde hendene.
Dem kunde ingenting skremme,
nei, hverken svik eller dolk!
Rolige ber de i natten, — den siste
bønnen for hele sitt folk.

H E L G

EN JULEKVELD UNDER NAZIVELDET

En odde står i havet ut,
en grå og naken grein
i vintervind og brenningsprut,
og vinden biter skarp som lut
på denne nakne grein.

Det mørkner over isblått hav.
Jeg står og ser og ser
mot horisonten, tung og lav,
mot lyset som tar av og av
Snart ser jeg ikke mer.

Men hvad gjør det? Jeg ånder fritt.
Jeg står en stakket stund
og kjenner noe stort og stridt
som strømmer mot meg, rent og hvitt.
Jeg står med åpen munn:

Jeg står og puster lufta inn
i bringens trette belg.
Det strømmer gjennom sans og sinn.
Hav takk, du hav, du kalle vind:
Frisk luft, — ren luft, er helg!

S T A A S T E D

"Lad kun Løgn være Trumf,
lad kun Vold faa Triumf,
lad kun Mørket udbrede sit Rige!
Men hold ud du med Gud
gennem Storm gennem Slud,
for hvor han er, er Sejren tillige.
Gennem Mulmet skal Klokkerne kime
om den store Oprejsningens Time".

Det er dejlige Ord,
og jeg selv paa dem tror,
kan i Bryst deres Varme fornemme.
Men om Løgn og om Vold
i Alverden fik Hold
og i Evighed saa holdt sig fremme —
jeg vil bo i Retfærdigheds Lejre,
uanset om den dør eller sejrer.

Kai Munk

S A N N I N G   S K A L   S I G R A

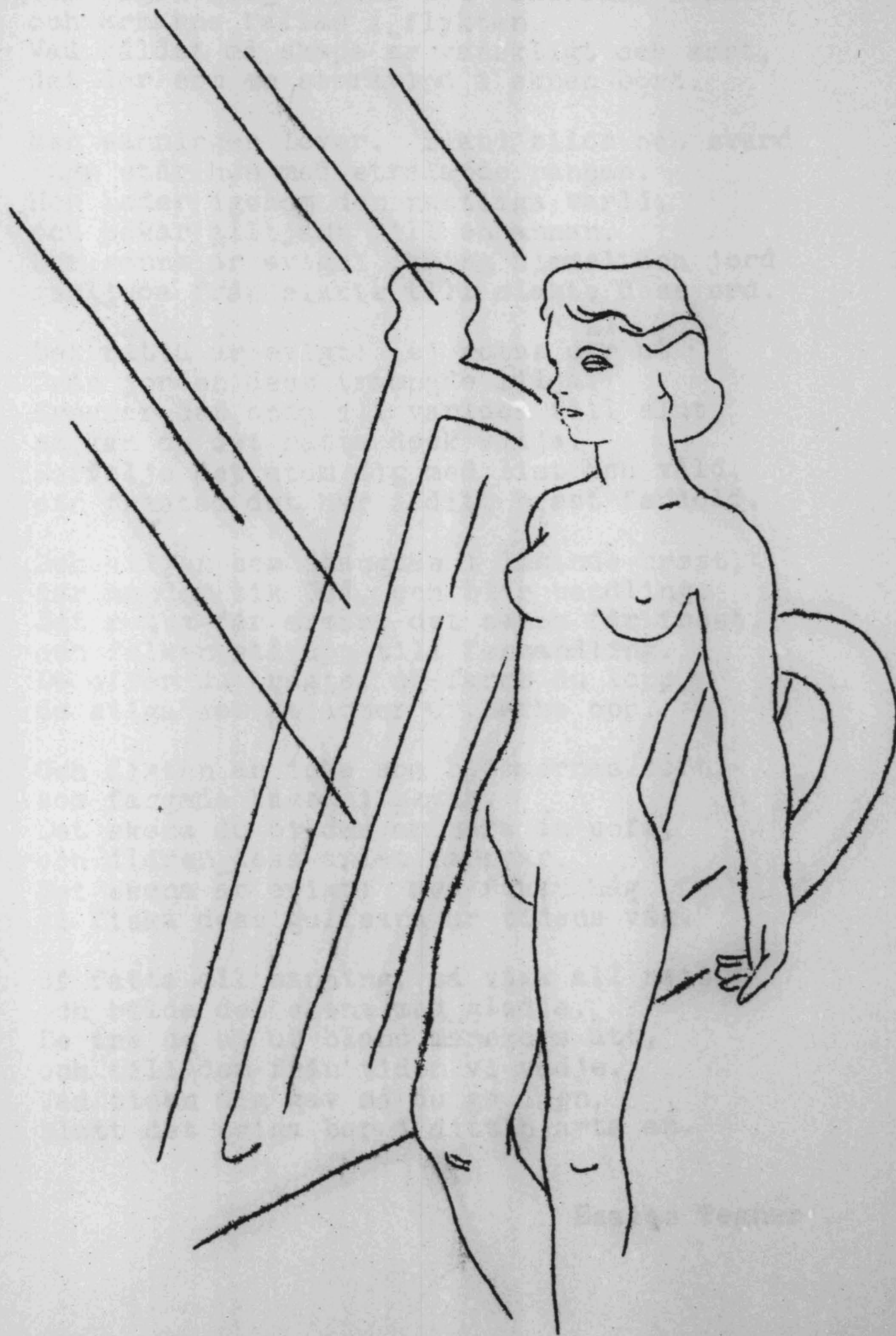
Naar du ser ein Veg til Sanning,
skal du berre søkja fram
etter større Ljos og Kanning,
um du endaa tidt fær Skam.
Ser du daa, det var ei Villa,
skal du um paa Veggen snu
og smjuga heim i Stilla,
so du ingi Tid skal spilla
paa ei falsk og fåfengd Tru.

Men so ser du Veggen greidast,
ser du Enden grant og klaart,
ja, da skal du aldri leidast,
um det stundom trøytter saart.
Ser du alt det nye, du finner,
høver vel i same Rad,
so den nye Tanken vinner
med allting, somseg minner
ja, daa kann du vera glad.

Og naar dei, som mot vil standa,
griper jamt til Svik og List,
naar dei Rett og Urett blanda,
setja uvist upp som vist;
naar dei stydja maa si Læra
med ein Mur av Lygn og Last,
naar dei aldri meir seg kjæra
um Sanning, Rett og Æra,
ja, daa kann du vona fast.

Um no Lygni mange tekkjest
og ingen vil deg tru,
kann du spaa, at einkvar vekkjest
til aa tenkja so som du.
Og traass alt, som skrik og hutar,
vil du større Voner sjaa;
traass alle kaate Gutar,
traass alle Skulestutar,
vil Sanning Siger faa.

Ivar Aasen

DET EVIGA

Väl formar den starke med svärdet sin värld,
väl flyga som ørnar hans rykten;
men någon gång brytes det vandrande svärd
och ørnarne fallas i flykten. P
Vad våldet må skapa är vanskligt och kort,
det dør som en stormvind i øknen bort.

Men sanningen lever. Bland bilor och svärd
lugn står hon med strålande pannan.
Hon leder igenom den nattliga värld,
och pekar alltjämt till en annan.
Det sanna är evigt: kring himmel och jord
genljuda från slakte till slakte dess ord.

Det rätta är evigt: ej rotas där ut
från jorden dess trampade lilja.
Erövrar det onda all världen till slut,
så kan du det rätta dock vilja.
Førføljs det utom dig med list och våld,
sin fristad det har i ditt bröst fördold.

Och viljan som stängdes i lågande bröst,
tar mandom lik Gud, och blir handling.
Det rätta får armar, det sanna får trøst,
och folken stå upp till förvandling.
De offer du bragte, de faror du lopp,
de stiga som stjernor ur Lethe opp.

Och dikten är icke som blommornas doft,
som färgade bågen i skyar.
Det skøna du bildar är mera än soft,
och åldren dess anlet förnyar.
Det skøna är evigt: med fiken håg
vi fiska dess gullsand ur tidens våg.

Så fatta all sanning, så våga all rätt,
och bilda det skøna med gladje..
De tre dø ej ut bland manskors ätt,
och till dem från tiden vi vädje.
Vad tiden dig gav må du ge igen,
blott det eviga bor i ditt hjarta än.

Esaias Tegnér

99.

Nr. 39/100.

NORSKE DIKT

1940 - 1942.

6

TRE GANGER NORGE.

Tre ganger Norge hildrer inn
mot broene av stjerneskin
som fører over livet:

Først Norges land med Glitretind
og Folgefond for syn og sinn
helt opp i stjernedrivet .....

Så Norges land av høyreist ånd
med Glitretind og Folgefond ...

og så for elskerhertet:

Et land bak alle fjellblå bånd
som tind bak tind og fond bak fond
kan rummes i en knyttet hånd -

~~vårt land av hellig smerte.~~

UNDER ISEN.

Nå er vi under isen,
nå er vi underlagt
den grå og skitne isen
av fremmed overmakt.
Tungt hviler den på landet,
men hör i fjellet vannet,-
det sender bud med bekkene
som hvisker nedad brekkene:
Snart skinner våren leende
i breene.
Det lever under isen, det samler seg i håp
en strøm av vann, en strøm av liv, en strøm av ånd til dåp.

Nå er vi under isen
av ufrihet og tvang.
Nå er vi under isen
og vinteren blir lang.
Men hör, det suser, strømmer
av ville vårnattsdrømmer,-
så levende og skjelvende
en uro gjennom elvene,-
Og sneen glir av grenene
bak stenene.
Det suser under isen av enig tro og tross:
En dag skal alle bekker små gå sammen og bli foss.

Nå er vi under isen
og den er grå og våt
Det strømmer under isen
så mang en stille gråt.
Men lytt, i steile bratter -
hva er det, er det latter?
Det bruser i de biende,
de vinterbleke liene.
Det knegger tungt og trossende
i fossene.
Det tordner under isen: En dag er det forbi,
En dag skal vi se havet, se solen, være fri.

Nå er vi under isen.
Men håp og tro - og stol
på sangene i brisen
som synger om en sol.
Vårt land er av de steile,
så det skal aldri feile
den våren kommer veltende
som leireklumpen eltende
står seirende tross tapene,-
den skapende,
Den lever under isen, der tusind hjerter slår,
det innestengte Norges udrepelige vår.

ET ÅR ER GÅTT.

Så grå var ingen vår vel før
som våren er i år.
Det er som selve lyset blør
av hemmelige sår.

Sol skinner, men i vinterblåst.
Den kuldser også den.
En likhvit flekk av sjelefrost
har merket land og menn.

Det isner over skog og myr,
grå ligger land og hav.
Det er som med hver dag som gryr
de døde steg av grav.

Ja, det er våren fra i fjor
som spøker, går igjen,
blek, blodig og i dødningflor.
Ja, det er atter den.

De møter oss så bittert kjent
den vårens bleke drag.
De stirrer på oss ufravendt
hver ny og bitter dag.

Det mørkner kveld, det gråner gry
så blekt og uten smil.
Det er som var hver dag påny
den niende april.

En vår som ingen sommer fikk
skal fredløs gå igjen
som gjenferd bakom ord og blikk
hos alle norske menn.

Men denne bleke gjenferdsvår
står brennende i knopp
med arr ved arr, med sår ved sår
som daglig springer opp.

Hold ut, hold ut, bli aldri trett -
La bak hvert knoppet arr
vår fremtid bruse sommerhett
fra hjertets offerkarr.

Til dagen kommer, timen slår
er hver dags doven hvil,
hver dag du feig og motløs går
en niende april.

NORSK FLAGG.

En blygrå dag. Det regner smått.
En tropp N.S. trer sammen.
Et flagg i topp, skjönt dypt forrådt,
Det blå er svart, det hvite grått,
det rö er mörkt av skammen.

Der sleper flagget tungt og sidt
som om det hilste döden.
Men det skal engang bölge fritt
som havet selv med blått og hvitt
i glöd av morgenröden.

En flamme av en hellig ild
er det som her kan rense -
ja, hjerter som er villig til
hva kjøtt og blod så nödig vil,-
et offer uten grense.

Vårt flagg, vårt flagg. Jeg suger inn
dets farger så det smerter.
Så blå går bölgen i vårt sinn,
så hvit står glöden i vårt kinn,
så röd i våre hjerter.

HVERDAGEN.

"Det går en dag ad gangen - "
Vi hører det så tidt,-
det er som hverdagsklngen
av mange tusen skritt.
De værste ting blir hverdag,
de taper sine særdrag,-
det går en dag ad gangen,
og hver har nok med sitt.

Der skjer hver dag og time
de ting som burde svi
sin blodigmørke strime
i alle som går fri.
De skjer så nær. Hvem sitter
i dag bak lås og gitter
og hører trikken kime
og deg som går forbi.

Det går en dag ad gangen -
du banner eller ber,
du holder nöden stangen.
Vi lever, men hva mer?
Vår livsluft blir forpestet,
vårt fric jeg korsfestet.
Det går en dag ad gangen
mens dette skjer og skjer.

Derinne i en celle
hvor lyset faller brudt
ser kanskje en det kvelde
og vet at alt er slutt.
Du går forbi på gaten
på vei til aftensmaten.
Han er din meningsfelle.
Ved daggry blir han skutt.

"Det går en dag ad gangen - "
Ja, si det sterkt og fritt,
med håp og tro i klngen.
La hverdagen få sitt.
Men sky hverdagsligheten,
den falske majesteten
vår hverdag gjerne tjener
til den er grå og slitt.

Det frister nok å gjemme
sitt ansikt og sitt sinn
i hverdagen og glemme.
Men hör, med harde trinn
trer nu fra evigheten
den sanne majesteten
til alles enkle hverdag
i all sin höytid inn.

Hans åsyn lyser på deg.
Samvittighetens röst,
hans egen röst vil nå deg,
hvor så du søker tröst.
Din hverdag er i fare,
men kravene er klare,
som morgenen der brenner
mot bjergene i öst.

Pass kjøpmannsskap og aker,
ja, pløy og kjøp og selg,-
Bli ved din lest skomaker,
men våk og vrak og velg
imellom smått og lite.
Hver hverdag skal du vite
at vi har sorgens höytid
og viljens höye helg.

I TIMEN DA ALT ER ÅND.

Det blomstrer så kysk og hvitt -
morelltrær og epletrær -
og månen står hvit som kritt
i sittrende morgenskjær.

Det lyser langs vei og strand
usigelig urørt sjel
av dette vårt eget land,
skjønt arret av fiendens hel.

Det skjelver - et snehvitt nu -
i strømmende kjølig vind
det ordløse "jeg og du"
fra landet imot mitt sind.

Hva nytter å true brysk
unærbare krefter,- sjel?
Hva makter en enn så tysk
og aldri så jernskodd hel?

Nei, fører og feltmarsjall
her gror intet laurbærløv,
her gror det som komme skal.
Se, månen står hvit som stöv.

Det hvisker av vind i løv,
det stråler fra blomsterfonn
at makt er avmektig stöv
i timen da alt er ånd.

En time som denne nå
da Norge er mer enn jord
da ser jeg Guds hender så
i jernhelens dype spor.

Guds høyre og venstre hånd
sår seden av dugg og ild,
i timen da alt er ånd,
den timen da alt blir til.

BORDBÖNN I KRIG.

Jeg takker deg Gud, for et daglig bröd
som redder oss undav den værste nöd.

Jeg takker for mat som vi vraket för.
Hvis magen, om ikke hjertet blör,
så holder du oss på din strake arm
med tanken vaken og vreden varm.

Jeg takker at fienden er grov og grisk
på alt hva vi eier av kjøtt og fisk.
Jeg takker i frihetens dyre navn
for slett surrogat og for plagsomt savn.

Jeg takker, om også jeg banner akk,
for savn av en dyrebar pipe tobakk.
Jeg takker, skjönt dette er nesten skam,
at du gjør en mann av meg uten dram.

Jeg takker. For stundom ser jeg syn
i blaffet av angstens og vredens lyn,
et syn av det værste som komme kan:
et velfödd folk i et kuet land.

Jeg ser dette folket som fe på bås
med fulle krybber bak slå og lås.
Jeg hörer det grynte som gris i trau.
Jeg ser det i flokker som ullen sau.

Jeg ser det tålmodig som hest for plog
med sövnige öyne og fettblank bog.
Jeg ser det som höne og hane fly
til matmor med kakkel og kykkeliky.

Jeg takker, enskjönt jeg er ingen helt
når talen er inne på törst og svelt,-
Jeg takker med glede så godt jeg kan
at vi ikke er treller i Gosens land.

Jeg takker i frihetens dyre navn
at fienden er grådig som gribb og ravn.
Så ber vi deg ikke: Akk, Herre, spar.
Men takker for alt som vi ikke har.

Jeg takker deg Gud for mitt magre bord
som taler ditt harde hellige ord.

FRONTEN HER HJEMME.

Her hvor de skjulte leirbål brenner
tenker en stundom nesten med nag:
Dere tok plassen i solen vennér,
dere som kjemper ved høylys dag
kampen for Norge med frie hender.

Her hvor de skjulte leirbål brenner
blir ved en vaktild våpnene smidd,
hamret ved ild i et hjertekammer ...
Rettløse hjerte av uro ridd,-
levende ambolt, blødende hammer.

Her kan i sinnet tvilene nage:
Hva kan vårt ensomme vakthold nytte?
Stirre i mørket, stirre og lytte,
høre et halsende kobbelt jage.
Alt som er hellig for oss er bytte.

Her må vi stundom i hvit aske
tegne med frysende finger flagget
dere kan høre i stormen baske,-
dere som nå er et fritt Norges
ubundne tunge,
kjempende hender og friske lunge.

Her hvor de skulte leirbål brenner
stirrer vi stivöyd mot horisonten.
Stundom fortviler vi: Ingenting hender.
Da får vi høre at London sender:
Alle står jernfast på hjemme-fronten ...
Venner derute, her får vi föle
hva det vil si å stå fast i söle.

Ja, når en kjenner seg dypest nede
tenker en stundom: Fronten er bare
ensomme menn i en glissen kjede
spredt over landet. Da kan det hende
flammer i mørket slår mot deg, klare
levende flammer. Taushetens tunger
synger i mørket av fulle lunger.

Hellige flamme
du som gjør svakhet og tvil tilskamme.
Helst vil en rope,
men en må tvinge sin takk og hviske:
Hellige flamme,
stormen kan rase og regnet piske,
du er den samme.
Ta mine vindtörre tvil tilhope,
du som slår tvilens vindtörre kvister
ut i en vifte av hete gnister.

Jo, en kan tenke- De få er folket.
La så forrederne fritt fortolke
dette til gunst for sin skrinne skare.
Men hvor det mangler i slike trange
stunder å se hvor de få er mange.
Ensomme få,
ensomme skjulte, vaktomme bål,
store og små legger sin evige stjernelinje
frem mot vårt høye lysende mål.

Venner derute -
Alle som brenner
troskapens lys bak en blendet rute
rekker i mørket hender mot hender
Blussene vinker fra fjerne steder
langs en uendelig fronts geledder,
vinker og hvisker hverandre til:
Hver som en dag for oss alle vil
vokte i natten ensom ild.

Hviskende röster, og dog - det runger:
stridskamerater i mørket, kjære
venner i nöden.-
Jo, det er her alle vi må være.
Glem ikke dem som var tro til döden.

Höststormen farer
tungt over landet
velter mot kysten det kveldsvarte vannet,
tumler med flaksende trekkfuglskarer.
Höstnatt og öde
lukker seg over et land i mørke,
mørke som over et land av döde.

Venner derute -
gynger et gjenskin som blod i fjæren,
da er det glimt fra en ensom rute.
Styr efter det -
Her er det snart ikke mer å se.
Hold ikke taler om motet, æren -
Vi er fordömt til å være sterke.
Styr efter glimtet av blod i fjæren,
frihetens lysende landemerke.

Noen er döde, men blodglimt lyser,
blodglimt blir levende ved å glöde.
Lyd fra de döde
her hvor hvert levende hjerte fryser.
Fler vil de tende.
Her skal de skjulte leirbål brenne,
dödes og levende lystegn sende
bud gjennom natten
hele en endelös natt til ende.

Höststormen farer
tungt over landet
velter mot kysten det kveldsvarte vannet,
tumler med flaksende trekkfuglskarer.
Höstnatt og öde
lukker seg over et land i mørke,
mørke som over et land av döde.

VINTERNATT.

Motgangen, mørket og kulden
samler seg tyst og beklemmende.
Skyggen er falt på vår ungdom.
Angsten går blek gjennom hjemmene.
Dødstyst som is på en rute
angsten og uroen gror.
Håpenes levende plante bak ruten
står i en stivnet klump jord.

Motgangen, mørket og kulden
drysser sin sne over sjelene,
drysser sin iskalde aske
lydløst, usynlig og kvelende.
Inn gjennom dører og vegger
sniker seg ulykkes bud.
Snestormen bærer et stønn gjennom natten:
Har du forlatt meg, min Gud.

Men i en celle i fengslet
synger de dødsdømte mennene,-
rolige, oppreiste står de.
Presten må stunt folde hendene.
Dem kunde ingenting skremme,
nei, hverken svik eller dolk.
Rolige ber de i natten, - den siste
bønnen for hele sitt folk.

A L D R I .

Frihet for Norge, men ikke for oss
som lever i landet.
Friheten vinner vi ved å fornekte
alt som er fritt i vårt sinn i vår tanke.
Friheten får vi som gave fra Tyskland,
Tyskland som selv ingen frihet har.

Dette er vårbudet Quisling har sendt oss
dette er fremtidens lys over Norge.
Er det da ikke så berget må sprekke,
steingrunnen selv fly i flint for å knuse ham
denne avsindige, feige og frekke?
Jo, det har sprukket, berget har revnet
Norge har samlet et truende steinskred.
Når skal det falle?
Frihetens hjemløse örn over høyfjellet
skriker det, skriker det ut til oss alle:
Når skal det falle?

Kaldt kan her være og mørkt kan her være
Men her var lyst i hjerter og öyne.
Frihet og sannhet, vårt dyreste eie
sansen for frihet og sannhet vår ære.
Ja, i hvert juv sank en lysstråle inn
ned til hvert strå
eslet til sökende vekst mot det blå
Vi skulle velge til förer en blind?

A L D R I .

Höyt over landet står tindegeledder
fast om vår frihet står rekker av menn,
faste som fjellet.
Skal vi forråde dem til en forræder
skal vi forråde vår levende tindgard
slippe avsyne hver Norges kompasnål,
Galhöpigg, Glittertind,
skal vi fornekte et land uten like
friheten, gudegnisten, overgi den?

A L D R I .

Hör, ja hör, frihetens kongeörn skrike
speidende ut over raden av tinder
speidende ut over rekken av menn

A L D R I .

Om det fins nogen som endda ikke
forstår hvorfor vi fører denne krig,
seuk da på Norge. Om det fins
nogen som lever i den vilfarelse
at denne krig kunde været und-
gått, seuk da på Norge. Om det
fins nogen som tviler på demokra-
tiens seiersvilje, sier jeg igjen: husk
på Norge. I Norge, besvint og likevel
nemlig å beseire, skal han finne
svaret.

Franklin Roosevelt.

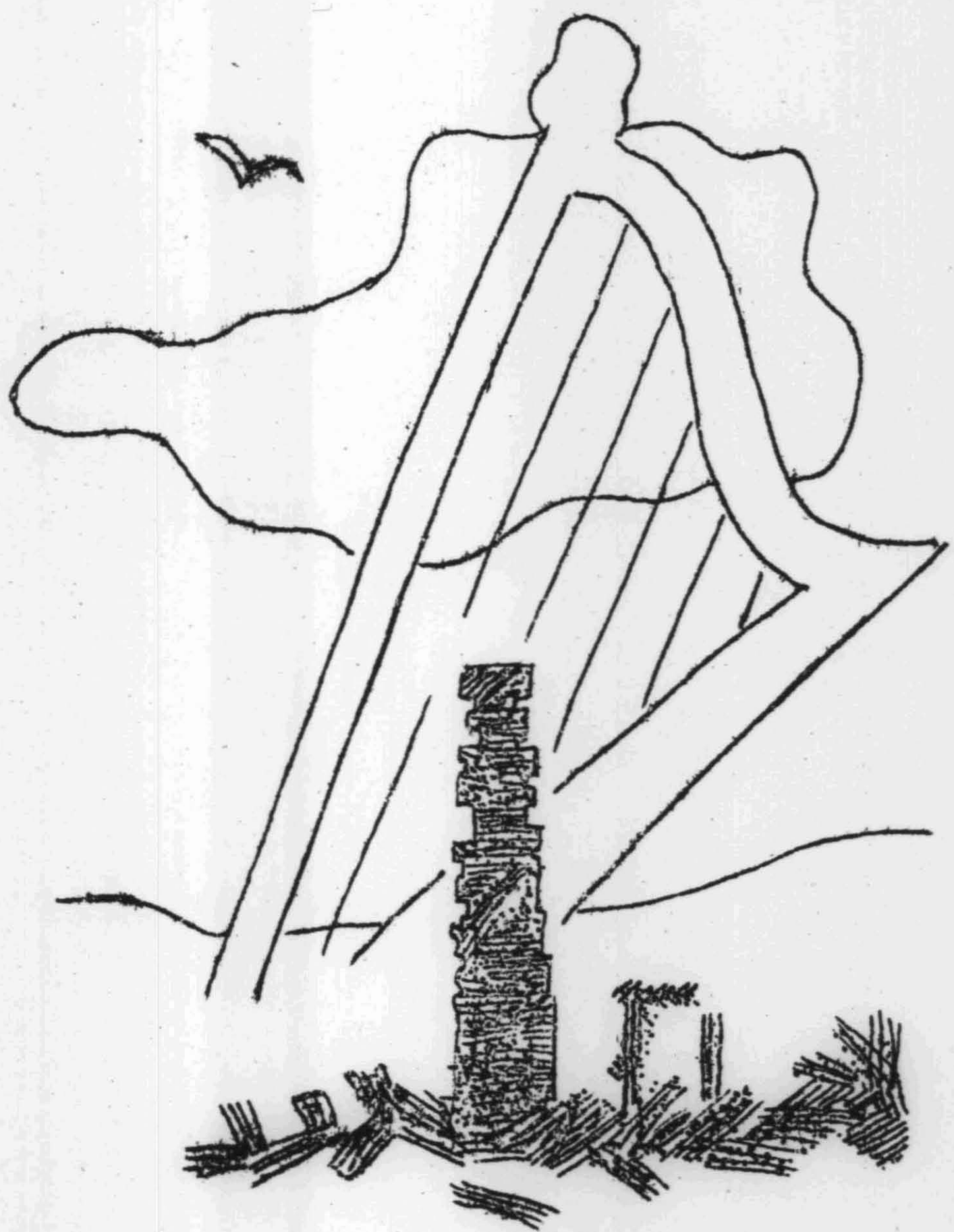
Denne diktsamlingen er ikke din. Den tilhører den indre fronten. Men du skal sørge for at flest mulig jøssinger får lese den. Og du skal sende den videre. Det er å sabotere den passive kampen å stille dette heftet på hedersplassen i bokhyllen mellom Ibsen og Wergeland.

Den første halvparten av diktene er krigsdikt, skrevet etter Norges okkupasjon. Resten er mest eldre nasjonal lyrikk, som tilsynelatende ikke har den samme krasse aktualitet. Men kanskje har den det allikevel. Den gjør iallefall klarere hvad vi slåss for, og hvor meget det gjelder.

Enkelte av krigsdiktene er skrevet av etter aviser og annet "illegalt" stoff. Vi kan derfor ikke stå inne for at rettskrivning m v. er helt korrekt. Vi beklager dette, men håper at de respektive diktere vil undskylde eventuelle feil.

Av 500 nummererte eksemplarer er dette

nr. **110**

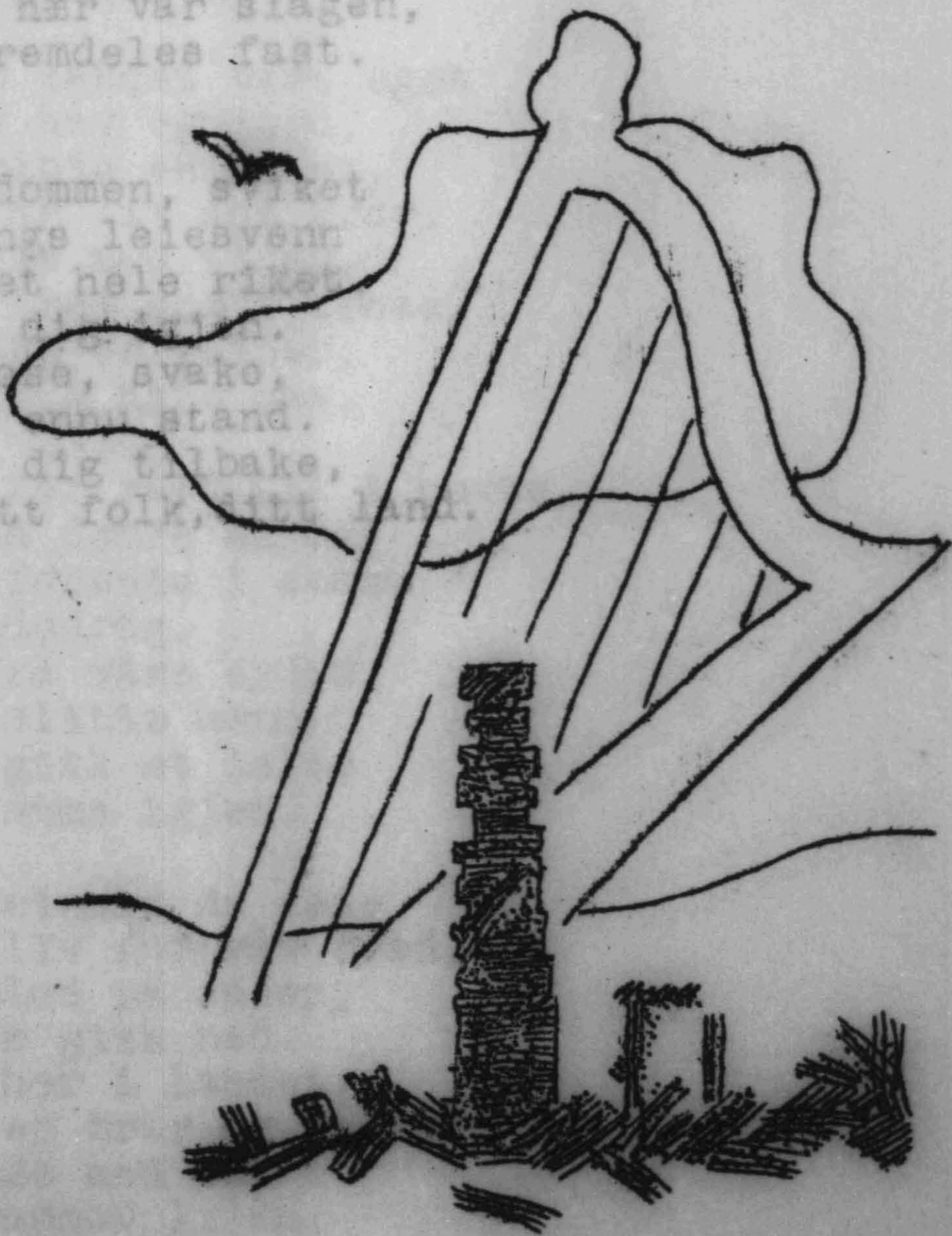

VÅR KONGE

Ditt løfte: Alt for Norge
det har du trefast holdt.
Om vi stod fram på torget
og ropte på revolt,
om våre ord var krasse,
dig ledet ingen vill.
Da hørte ingen klasse
men hele folket til.

Slik skal vår konge være,
så rolig og så rank.
Du er vår egen ære,
ulastelig og blank.
Selv på den tunge dagen,
da skjold og verge brast,
og da vår hær var slagen,
stod du fremdeles fast.

Mot usseldommen, sviket
mot riddings leiesvenn
stod samlet hele riket
Vi venter dig igjen.
Om våpenløse, svake,
vi holder oss stand.
Vi venter dig tilbake,
her er ditt folk, ditt land.

17. MAI 1940

Kjag står flaggstangen naken
høst i deivolle grønnende trær.
Du løfte i denne timen
at vi ska frihet er.
Du skjøter en sang over landet,
sølvende i sitt språk,
skjøter i deivolle leber
under den blå himlen.

V Å R K O N G E

Ditt løfte: Alt for Norge
det har du trofast holdt.
Om vi stod fram på torget
og ropte på revolt,
om våre ord var krasse,
dig ledet ingen vill.
Du hørte ingen klasse
men hele folket til.

Slik skal vår konge være,
så rolig og så rank.
Du er vår egen ære,
ulastelig og blank.
Selv på den tunge dagen,
da skjold og verge brast,
og da vår hær var slagen,
stod du fremdeles fast.

Mot usseldommen, sviket
mot niddings leiesvenn
stod samlet hele riket.
Vi venter dig igjen.
Om våpenløse, svake,
vi holder ennu stand.
Vi venter dig tilbake,
her er ditt folk, ditt land.

Da nordmenn forenes i samme
befrielses inderdrag.
Vi skilles fra våre sydpå,
fra bleike usalitte menn.
Til dere er gitt et løfte
at vi skal komme igjen.

Her skal vi minnes de døde
som ga sitt liv for vår fred,
sølden i blod på sneen,
sjømannen som gikk ned.
Vi er så få her i landet,
hver falden er bror og venn.
Vi har de døde med oss
den dag vi kommer igjen.

Nordahl Grieg

17 . M A I 1940

Idag står flaggstangen naken
blandt Eidsvolls grønnende trær.
Men nettop i denne timen
vet vi hva frihet er.
Der stiger en sang over landet,
seirende i sitt språk,
skjønt hvisket med lukkede leber
under de fremmedes åk.

Der fødtes i oss en visshet:
Frihet og liv er ett,
så enkelt, så uundværlig
som menneskets åndedrett.
Vi følte da trelldommen truet
at lungene gispet i nød
som i en sunken u-båt - - -
Vi vil ikke dø slik død.

Værre enn brennende byer
er den krig som ingen kan se,
som legger et giftig slimslør
over bjerker og jord og sne.
Med angiverangst og terror
besmitter de våre hjem.
Vi hadde andre drømmer
og kan ikke glemme dem.

Langsamt ble landet vårt eget
med grøde av hav og jord,
og slitet skapte en ømhet,
en svakhet for liv som gror.
Vi fulgte ikke med tiden,
vi bygde på fred som i tross,
og de hvis dåd er ruiner,
har grunn til å håne oss.

Nå slåss vi for rett til å puste,
vi vet det må demre en dag
da nordmenn forenes i samme
befriende åndedrag.
Vi skiltes fra våre sydpå,
fra bleke utslitte menn.
Til dere er gitt et løfte
at vi skal komme igjen.

Her skal vi minnes de døde
som ga sitt liv for vår fred,
soldaten i blod på sneen,
sjømannen som gikk ned.
Vi er så få her i landet,
hver falden er bror og venn.
Vi har de døde med oss
den dag vi kommer igjen.

Nordahl Grieg

V Å R E M E N N

I Møllergaten 19
der sitter våre menn.
I kamp for folkets frihet
gav de sin egen hen.

Der sitter Norges ære
og sannhets fanevakt,
fordi de ikke solgte
sitt land til fremmed makt!

På hvert et hjørne lusker
civiltklædt politi.
Snart er det bare bermen
og rasket som går fri.

På dommersetet troner
betalt og kappeklædt,
de menn som vrenget loven
og trampet på vår rett.

Du som forrådte landet,
tro aldri, det blir ditt.
Kun de som gav sin frihet,
kan gjøre Norge fritt.

Sperr hundre tusen inne,
slå ned til siste mann,
og gi din tyske herre
det folketomme land!

Vår dag vil engang komme.
Nu modnes vi for den.
Og alle landets fengsler
er fylt av våre menn.

Nå vil de styre for oss. De mener
styre det bedre enn vi fortjener.
De får vi hevde allikevel!
Det vil vi gjøre selv,
gudd eller slekt,
det er vår egen sak,
vår egen rett.

A U S T - V Å G Ø Y

Mars 1941.

De brente våre gårder
de drepte våre menn.
La våre hjerter hamre
det om og om igjen.

La våre hjerter hugge
med hårde, vonde slag:
De brente våre gårder.
De gjorde det idag.

De brente våre gårder,
de drepte våre menn.
Bak hver som gikk i døden,
står tusener igjen.

Står tusen andre samlet
i steil og naken tross.
Å, døde kamerater,
de kuer aldri oss.

V E N N E N E K O M

De kom som venner - het det.
Nå ja, vi vet det.
Vi burde vel svare:
Her er ingen fare.
Men hvad skal man egentlig si
til venner som kommer med våpenmakt
og hemmelig politi?

Hjelpe oss var det de vilde.
Det har vi ikke forstått.
Vi syntes vi hadde det temmelig godt
og nå har det temmelig ille.

Nå vil de styre for oss. De mener
styre det bedre enn vi fortjener.
Da får vi hevde allikevel:
Det vil vi gjøre selv,
godt eller slett,
det er vår egen sak,
vår egen rett.

Men vil du spørre, hvordan skal det gå oss,
og om de får lov til å trampe på oss?
Hvis du vil krype og bøie dig,
da vil de fremmede
kanskje behandle dig mindre hårdt?
Jo, hvis du vil glemme det,
landet vårt.

Tyskerne tok det, men det er vårt.
Jeg vil besverge dig:
Her er den siste skanse,
her må du verge dig.
Vi vet det hver time på dagen:
Landet er vårt.
Tal ikke om det,
snakk ikke med din munn,
men vit det dypt i ditt hjerte
hver time - hver stund.

Farlig er tvilen på egne krefter.
Farlig er flukten. Bare vi nu gir etter,
så vil det ordne sig.
Bare vi lar saganatten senke sig.

Farlig er mørket, når det får lov til å bre sig
slik at du ikke vet hvad du tenker.
Da kan det te sig
slik at du tror du er fri når du går i lenker.
Farlig er lønnsomhetslinjen og hjelpen de gir oss.
Farlig til døden er det at venner befrir oss.

V I O V E R L E V E R A L T

Vi eide ikke sverd,
vi trodde mer på freden,
fornuften, arbeidsgleden,
på selve livets verd.
Vi trodde ikke drap og brand
i lengden gavnet noget land.
Vi trodde på en seier
for rettsinn og forstand.

Vi hadde ikke skjold.
Vi kjente ingen fare,
vi hadde venner bare.
Da blev vi tatt med vold.
Det hendte plutselig en natt,
vi våknet og vårt land var tatt.
Vi hadde bare venner,
nu stod vi helt forlatt.

Små, spredte flokker stred
mot panserdivisjoner,
mot luftens regioner,
til de blev meiet ned.
Hver en bonde, hver arbeidsgutt,
han vet at blir hans vilje brutt,
har livet ingen mening.
Da er det hele slutt.

Til frihet er vi vandt.
En mann kan bære lenker,
det han i taushet tenker,
blir ikke mindre sant.
Det har vi heller aldri sett,
at urett plutselig blir rett,
og politi forbyr oss
å bruke folkevett.

Vårt folk gir aldri tapt.
I nød blir hjertet prøvet,
og navnløs dåd blir øvet.
Påny blir samhold skapt.
I bygd i by, på øy og grend
er hver mann nabo, frende, venn,
de gir hverandre hånden,
vi sees snart igjen.

Om mange av oss falt
og flere følger etter,
så har vi indre krefter.
Vi overlever alt.
Vi har en hellig seierstro,
den gir oss tålsomhet og ro.
Vi vet at ånd er evig,
og liv vil alltid gro.

Stå hjemløs på sin egen grunn -
hvorledes kan det tenkes?
Og bære unda, holde man,
når smid og rettsinn krenkes?
Ha fremmed herre i sitt hus?
Å nei, da var det bedre
om det blev skutt i grus.

Vi hadde ikke skjold.
Vi kjente ingen fare,
vi hadde venner bare.
Da blev vi tatt med vold.
Det hendte plutselig en natt,
vi våknet og vårt land var tatt.
Vi hadde bare venner,
nu stod vi helt forlatt.

Små, spredte flokker stred
mot panserdivisjoner,
mot luftens regioner,
til de blev melet ned.
Hver en bonde, hver arbeidsgutt,
han vet at blir hans vilje brutt,
har livet ingen mening.
Da er det hele slutt.

Til frihet er vi vandt.
En mann kan bære lenker,
det han i taushet tenker,
blir ikke mindre sant.
Det har vi heller aldri sett,
at urett plutselig blir rett,
og politi forbyr oss
å bruke folkevett.

Vårt folk gir aldri tapt.
I nød blir hjertet prøvet,
og navnløs dåd blir øvet.
Påny blir samhold skapt.
I bygd i by, på øy og grend
er hver mann nabo, frende, venn,
de gir hverandre hånden,
vi sees snart igjen.

Om mange av oss falt
og flere følger etter,
så har vi indre krefter.
Vi overlever alt.
Vi har en hellig seierstro,
den gir oss tålsomhet og ro.
Vi vet at ånd er evig,
og liv vil alltid gro.

Stå hjemles på sin egen grunn -
hvordan kan det tenkes?
Og bays unda, holde suan,
når sord og rettsinn krenkes?
Ha fremmed herre i sitt hus?
Å nei, da var det bedre
om det blev skutt i grus.

D E F A L D N E

Nu har de gitt oss alt!
De ville ut i kampen.
De kjempet og de falt.
De sov i sne, de sank i sjø.
Men hvis et folk skal leve,
må noen kunne dø.

Kan hende tanken var dem fjern
fra heltedåd og "blod og jern",
og den slags krigerære.
Og dårlig væbnet, dårlig klædd,
det kunde de vel være,
men de var ikke redd.

De sloss mot pansret overmakt
og måtte telle hver patron
og leve på en jernrasjon
som ikke alltid blev dem bragt.
De har bekreftet om igjen
- kan hende da det trengtes -
at også vi har menn.

Hvad gjør en mann så het og blind,
at han må sette livet inn?
Han må ha kjærlighet og tro
til det, han ofrer liv og blod.
Han må ha ting å verge,
som er ham mere verd
enn bare det å berge
en tilmålt levnetsferd.

Han vet det ikke slik - med ord,
hvad denne ting kan være.
Han har det fra sin far og mor,
det er en arv fra hjem og jord,
en lov, men ingen lære.

Den er der som en indre sans
for selvrespekt og heder.
Hans eget liv må være hans,
om det er armt på gleder.

Stå hjemløs på sin egen grunn -
hvorledes kan det tenkes?
Og bøye unda, holde munn,
når sømd og rettsinn krenkes?
Ha fremmed herre i sitt hus?
Å nei, da var det bedre
om det blev skutt i grus.

De ville ut og slåss.
De gjorde det for Norge.
De gjorde det for oss.

De kjempet og de falt.
Og dog skal livet leves.
Nu har de gitt oss alt,
men var da alt forgjeves?

Vi spør oss selv og tenker
på deres unge enker.
Hvad har de nu igjen,
de som har mistet fedre,
de som har mistet menn?

Vi har jo tapt allikevel.
Vårt land er tatt.
Nu senker sig om stille fjell
den stjernelese natt.

Mørket er tett som muld.
Det ånder mot ditt øre,
forhåpning underfull.
Ja, lytt, så vil du høre.
Det er som en fortrolig røst,
forstummet, dog vil gi dig trøst.

Hvem vinner varig glede
av menneskenes sorg?
Se raven bygger rede
i smuldret røverborg.

Hvem tårner op et vælde
på menneskenes nød?
Den, ingen dom kan fælde,
skal enda dø sin død.

Tar han din frihet fra dig?
Den gror jo i ditt eget sinn.
Den er i evig vorden:
Hver dag du kjemper for den,
vil den påny bli din.

Det nederlag du lider
i bittert selvforsvar,
skal, mens du ennu strider,
gjøre din retning klar
og åpne nye veier
i gjennom nød til seier.

G O D T   Å R   F O R   N O R G E

Ubegynt - aldri ferdig - er brevet vi skriver hjem,
det ble ikke satt på papiret, vi vet det når ikke frem.
Det var i himmelens og havets utølsomme rum vi skrev,
og ingen hjemme får vite at det var deres brev.

Posten kan ikke ta det, sperret er fjord og fjell,
men hjertet vårt kjenner en utvei - at vi kan gå med det selv.
Nyttårsnatten i snelys går vi etsteds i land,
og innover stiene sprer sig en flokk på titusen mann.

Maskingeværer og stikkbrev, soldater og politi
venter oss hvor vi kommer - usette går vi forbi.
Det er allikevel noe som Gestapo ikke vet,
medsammensvorne har møtt oss, men det er vår hemmelighet.

Kanskje er det vår barndom, som sier hvor vi skal gå,
gaten og skogen og tunet, der vi har lekt som små.
Hvor meget de fremmede kartla, tegnet de aldri inn
det landet som vi fikk rett til, kjøpt med et barnesinn.

For oss er gården i lien og båtnøstene i sin vik,
ord vi kan tyde fra slekten som la dem akkurat slik.
Kan vi ta feil av veien, vi sprang den i glede så tidt,
vi gikk den en dag bak en kiste og lærte den skritt for skritt.

Mot alt vi kjenner og elsker er det hver av oss går,
så visst som at trekkfuglbruset ikke kan stanse en vår.
Et barn vil ta oss ved hånden, en mor har visst at vi kom,
og vi er sammen i landet som vi alene vet om.

Hvem av oss er landflyktig? Vårt eget folk er vi blandt,
men hver av de tyske som tramper i gatene er emigrant.
De strøk fra sitt land og kjøpte med andres hunger og blod
nyttelsen ved å herske et år eller kanskje to.

Fritt levde de bak sine grenser, men det var ikke nok for dem,
og smertens dag for de tyske er dagen, da alle skal hjem.
Et storhjem er det de krever, hvor mennesker lider og dør,
føler de: Dette er Tyskland, hvor Tyskland ikke var før.

Slik blir et fedreland mistet, for intet hjerte slår rot
i dette isnende livsrom av urett og overmot.
Seierherren er fange, sin egen erobrings trell.
Vil han ha landet tilbake, må han erobre det selv.

Men vi, vårt folk ble rotfast, vi slapp ikke landets ånd.
Inatt skal vi komme i drømme, imorgen med våben i hånd.
Vi kommer, men tar med oss en bitterhet vill og hård.
Og mange må kjøpe med livet den jord som alltid er vår.

Men etter den grusomme leken som pinte, myrdet, rev ned,
ber vi at landet vi elsker må gi oss kraft - og eie fred.
Volden selv må bli hjemløs når folket har funnet hjem,
og vi skal virkeliggjøre det brevet som ikke kom frem.

Nordahl Grieg

L O N D O N

Vi ligger i mørket og lytter til bombemaskinenes gang.
Fra spinnerier i himlen summer turbinenes sang.
Rastløst, rundt Melkeveien, går flittige mønsterkverner.
Så veltes en last utfor stupet, mot byggverk og menneskehjerner.

Vi kjenner det hvinende fallet av dynamitt og stål, -
som kroppen fordi den er sårbar, var et magnetisk mål.
Huset vårt svaier i braket, til det igjen finner feste.
Den der var bestemt for andre. Så venter vi på den neste.

Men vi kan smile i mørket, beskyttet, fordi vi vet,
det fins ting som er verre enn bombenes stupiditet.
Det er ikke Gestapos våben som truer i luftangrepet.
Det er tross alt ikke sinnet som de har kraft til å drepe.

Vi har fått bedre skjebne enn de i Europas natt,
som frykter at fienden skal ta den, etter at motet er tatt.
I frihet skal vi hjelpe de innestengte som kaller,
og derfor er det vi smiler, i mørket mens bombene faller.

Morgenen kommer med havets våte og bleke vær.
Måkene, drevet fra elven, flyr mellom disige trær.
Men der hvor mennesket bygger, står murer forbrente og sorte.
Her raket tårner mot himlen, og de er for alltid borte.

Kirker og støtter og saltgrå elisabethanske hus -
hvor rolig folket tar avskjed med alt som er lagt i grus.
Noe må bomber ramme. Velsignet hver bombe som skrånet
inn i et gotisk byggverk, hvis bare et barn ble skånet.

Kunsten skal ikke kjøpes med trelldom, ond og infam.
Hvad hjelp å miste sin frihet og redde sin Notre-Dame.
Kunsten har også rett til blodige sår som verker.
Og verden vil elske London for mangel på minnesmerker.

Kanskje må sinnet bli frigjort fra fortidens trylletegn
som maner oss til å stanse. Over ruinenes stein
er rummet blitt større, større, - uhindret stryker sydvester.
Og friheten trekker sin ånde mer dypt i den nakne blesten.

Langs mitraljerte veier, på bombete busser og tog,
frem mellom byens ruiner, har konen på hjørnet dog
fått sine asters fra landet ... Opp i morgengrå gater
strømmer flokker av småbarn, kjellernes bleke soldater.

Er det som glimter i himlen uttrykkelig gjort for de små?
Ballongenes søvelefanter lunter omkring i det blå.
Og der, hvor om natten er slagmark og luftvernkanonene smeller
står piker langs speilglassruter og kikker på hattemodeller.

Løvegul stiger solen. De bader sig London bys
kjempende millioner i flommen av kjølig lys.
Da jamrer sireneropet, den angstfullt bølgende ringen
hvor vi er innesperret; og dog anfekter det ingen.

Livet mylrer i gaten som varslet lød på: Alt klart.
Lite betyr et angrep, men alt at vi blir forsvart.
Det kjempes deroppe, vi ser det. Exhausten av jagerne riper
i himmelhvelvingens blankhet hvite susende striper.

Om kvelden vet vi hvorledes vår tryggeste dag ble skapt?
"Tyve av fienden ble nedskutt, åtte av våre gikk tapt".
De gav oss det beste de hadde, de døde ukjente venner.
De gav oss en dag til å bruke, rakt med forkullede hender.

Igår, idag og imorgen skal flyvernes stormblå flokk
gi til folket i London sin dristige målestokk.
Vi fikk en dag som skal brukes, og vi kjøpte den under
en himmel av fallen ungdoms dyrekjøpte sekunder.

Nordahl Grieg

Den som har felt horisontens
evig vikende krets,
har fattet frihetens vesen:
Aldri å bli tilfreds,
men alltid flytte dens grenser
videre ut steds

E I D S V O L L O G N O R G E

Snøføyket stod over fjorden,
der "Eidsvoll" og "Norge" gikk ned.
Menn som var våre venner
sank i et kokende skred.
Dagen brøt over mørk sjø
og over vår tapte fred.

Hundrede hjem langs kysten
blev dømt til et liv i savn.
Men mistet vi noe mere
utenfor Narviks havn?
Vår frihet, vårt land var våget
i "Eidsvolls" og "Norges" navn.

Det var som et varsel blev gitt oss.
Siden så vi en kveld
at landet selv sank i havet,
de siste luftbleke fjeld.
Og kanskje grep om et hjerte
dragsuget av et farvel.

Da kom de - vårt folk fra sjøen,
hastende hjem for å slåss; -
akterut sakket i stormen
havhest og albatross,
ukuelig var deres visshet:
det er ikke slutt for oss.

Det lenkeforaktende havet
fostret en slekt som er fri,
med sinn som ikke kan stanses - - -
Hvem følte så vilt som de
driften mot jorden de kom fra
og håpet de åndet i?

Den som seilte i ødet, om far,
drømte sig hjemmet nær: den var,
Ømt som strøk han en kvinne,
rørte han stein og trær. en mann,
Ingen som ikke har lengtet land,
skjønner hva Norge er.

Den som har følt horisontens
evig vikende krets,
har fattet frihetens vesen:
Aldri å bli tilfreds, det var høst:
men alltid flytte dens grenser
videre ut etsteds

Skjendet av vold stiger landet,
mørkt av brenningens brem.
Så gi oss nye skiber,
og la de første av dem
ta navnene "Eidsvoll" og "Norge" ,
for de skal føre oss hjem.

Ungdom, kvasset av tiden,
tar plassen til dem som falt:
Tvilernes verden gikk under,
nå må vi våge alt.
Et frihetsstevne skal holdes,
det skal bli ramt og salt.

I attenhundreogfjorten
kom de fra by og grend.
I dag har storhavet valgt dem
som skal ta landet igjen -
blåkrave - karer fra Norge,
værbitte Eidsvolls - menn.

Nordahl Grieg

V Å R T F E D R E L A N D

Her går det hvileløse hav
om saltgrå skjær med lyng og lav
og fjell, der sneen bråner.
Her lysner lier etter plog
og svartner milevidt med skog,
mot fjerne himmelblåner.
Ukrenkelig er denne strand,
O Norge, du vårt fedreland.

Jeg tenker på min gamle mor
og på en liten lapp med jord
og stuen, der vi bodde.
Vi tendte lys, og da kom far.
Hvor trygg den vesle stuen vår,
hvor grønn den hagen grodde.
Men hver en kvinne, hver en mann,
er barn av dig, vårt fedreland.

Her bodde vi i tusen år.
Vi hadde strenge arbeidskår,
og hendene blev trette.
Men takken skalv i bondens røst,
hver gang han sa, når det var høst:
Nå har vi berget dette.
Her satt hver mann på egen gård,
her bodde vi i tusen år.

Men om her stundom blev for trangt,
så fór vi ut, og fór så langt,
Som oceanet strømmer.
For våre dristig spente seil
har hver en bølge vært et speil
og båret våre drømmer.
Som stjernen over skutens stavn
fór også vi mot ukjent havn.

Den samme flukt i nordisk ånd:
Den fridde sig for dogmebånd,
som skibet letter anker.
Den var en brusende fregatt
i sol og storm og stjernenatt,
og dog så tung av tanker.
Og dog så rotfast, så hjemmekjær,
som bare nordisk diktning er.

Vi bygget landet vårt med lov.
Vi skydde løgn, vi dømte rov;
av dette er vi preget.
Blandt nordmenn tåles ikke svik.
Mitt folk, det gjør mig varm og rik
å kalle dig mitt eget.
Rettsindig, ærekjær og stø,
slik vil du leve - eller dø.

O Norge, du mitt fedreland,
min grønne dal, min saltgrå strand
og mine hvite fjeller.
- i fredens tid gav du mig brød,
så la mig dele og din nød;
nu vet jeg hvad det gjelder.
Jeg vet at dette land er mitt,
og dette folk skal være fritt.

Vi vek for tifold overmakt.
De kom som venner blev det sagt,
de kom for å befri oss.
Men vi har stanset før engang
en hær av første våbenrang,
og vi skal aldri gi oss.
O Norge, du vårt fedreland,
her skal vi lenge holde stand.

Vi bar det ikke på vår munn,
men vet det nu i nødens stund,
at her skal nordmenn råde.
I disse netter smir vi sverd.
Den som er vant til åpen ferd,
kan aldri be om nåde.
Og neste gang her faller sne,
skal ingen voldsmann lenger le.

VI VIL OS ET LAND —

Vi vil os et Land, som er frelst og frit
og ikke sin Frihed må berge.

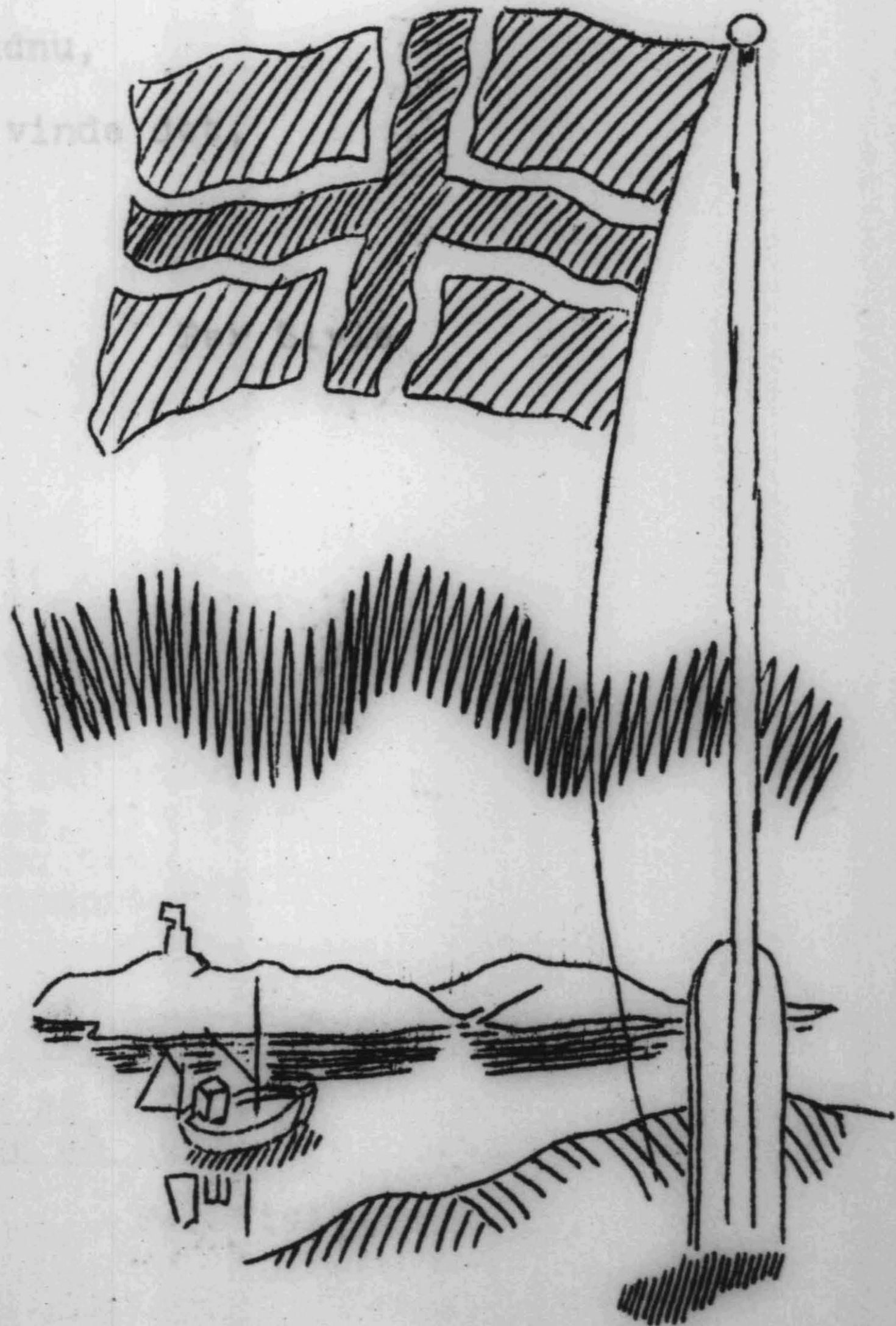
Vi vil os et Land, som er dit og dit,
og sætte vort Land hader Norges.

Og har vi ikke

det Land endnu,

så skal vi vinde

jeg og du!

N O R G E

Og Noreg vart funne,
og Noreg vart bygt,
Og Noreg vart samla,
og Noreg vart trygt.

Og Noreg vart svike,
og Noreg vart strypt,
Og Noreg vart rive,
og Noreg vart klypt.

V I V I L O S E T L A N D -

Og Noreg tok Sperre-tak,
som seg på fot.

Vi vil os et Land, som er frelst og frit
og ikke sin Frihed må borge.

Vi vil os et Land, som er mit og dit,
og dette vort Land heder Norge.

Og har vi ikke

det Land endnu,

så skal vi vinde det,

jeg og du!

Og slik skal det standa,
som dugande Kar
- so sant inkje Nordmann
"aler Krok" fyr sin Far.

Per Sivle

Os Noreg påny
vert basta i Sand,
so fell det fyr svikefull
"Nordmanns-Hand."

Men stuper det attar,
vårt Noreg, fyr Svik,
lyt Svikaren tre
yver Nordmanns-Lik.

Ojev Handi di, Bror min,
- me lovar og kved:
Skal Noreg gå under,
so vil me gå med!

Per Sivle

N O R E G

Og Noreg vart funne,
og Noreg vart bygt. og ein strid;
Og Noreg vart samla, t deri!
og Noreg vart trygt. e gut

Og Noreg vart svike,
og Noreg vart strypt. verdt;
Og Noreg vart rive, vart oss kjært!
og Noreg vart klypt. gja kant

Og Noreg tok Spenne-Tak,
kom seg på Fot. ar norske gard;
Og Noreg det auka kor trong han var,
i Evle og Mot. og framand-træl

Dei flidde det Krykkja,
dei flidde det Stav. en det trätt,
Men Noreg, det vil inkje
vita derav. ag i småe slag.

På sjølveigen Grunn
og med Fana si rein en litt og litt
det fritt orkar standa gjera sitt,
på sjølveigne Bein. esse stein.

Og slik skal det standa,
som dugande Kar lang ein strid;
- so sant inkje Nordmenn
"slær Krok" fyr sin Far. end

Um Noreg påny Arne Garborg.
vert basta i Band,
so fell det fyr svikefull
Nordmanna-Hand.

J A N L A T O S S S T R I D A
Men stuper det atter,
vårt Noreg, fyr Svik,
lyt Svikaren trø
yver Nordmanna-Lik.

Gjev Handi di, Bror min, mtidi!
- me lovar og kved:
Skal Noreg gå under,
so vil me gå med!

ei Villmanns-Tid Per Sivle
med blinkande Kr
og Nevestrid;
og Livet er som ein Bloddraum.

S O L A N G E I T I D

So lang ei tid, so lang ein strid;
og enno stend me midt deri!
Men utan sut den norske gut
vil halda striden ut.

Det høv me lært er møda verdt:
Å stri for det som vart oss kjært!
Og mann for mann me segja kan:
Me elsker dette land.

Knapp grøde har vår norske gard;
men heim er heim, kor trong han var.
For heimlaus sjel og framand-træl
vart verdi altfor fæl.

Og er det smått, og gjeng det trått,
so skal me endå få det godt;
frå dag til dag i småe slag
me slit oss fram i lag.

Det vert nok stridt; men litt om litt
det gjeng, når kvar vil gjera sitt.
Tek kvar og ein sin vesle stein,
er snart vår åker rein.

So lang ei tid, so lang ein strid;
Og endå lenger skal han bli!
Men uredd stend i by og grend
ei vakt av norske menn.

Arne Garborg

J A , L A T O S S S T R I D A

Ja, lat oss strida,
og lat oss tru,
og byggja med Tankar
ei bivrande Bru
til den heilage, høge Framtid!

Me liver midt i
ei Villmanns-Tid
med blinkande Knivar
og Nevestrid;
og Livet er som ein Bloddraum.

Men vita skal me
og vone visst,
at Ånd må vinne
på Troll til sist
og Vit på den varge Villskap.

So lat oss tru
og strida som Menn!
For Trui er,
som det skrive stend,
den Makt som vinner på Verdi.

Arne Garborg

S Y T T E N D E M A I

Syttende Mai er Norriges Dag,
med Løsningens Liv for de længtende Kræfter,
med Sol, med Sang, med vaiende Flag,
med Omnens travle Yrketid efter.

Hil dig, du Norriges syttende Mai!
Jeg så ikke Stråler så lyse og fine
og Spirer så friske og grønne som dine,
du signede, kjære syttende Mai.

— Og lydt over Døgnets Larm
skal det lyde til Hjerternes Slag
i Nordmænds Barm,
at syttende Mai er Norriges Dag.

Syttende Mai er Mindernes Dag,
— Minder så dyre, som Folket dem eier,
om Fædrenes Tro på sit Fædrelands Sag,
om Fædrenes Kamp og Fædrenes Seier.

Hil dig, du Mindernes syttende Mai!
End tør vi vove: med Troen og Retten
at møde mod Tvilen og Bajonetten,
såsandt der er Sandhed i syttende Mai.

— Og lydt over Døgnets Larm
skal det lyde til Hjerternes Slag
i Nordmænds Barm,
at syttende Mai er Mindernes Dag.

Syttende Mai er Fremtidens Dag.

Den ryddet og reiste os Muren af Gruset
ved kjærlige Hænders mandige Tag
for videre frem at fuldbygge Huset.

Hil dig, du Fremtidens syttende Mai!
Vort Virke til Norrignes Lykke og Ære
vi ved, at dets bærende Vilje må være
af Ånd og med Mål som den syttende Mai.

— Og lydt over Døgnets Larm
skal det lyde til Hjerternes Slag
i Nordmænds Barm,
at syttende Mai er Fremtidens Dag.

Syttende Mai er Løfternes Dag.

Den har forjættet: Når Norrige kalder,
står vi på Linje i broderligt Lag,
i Samhold og Troskab, "til Dovre falder".

Hil dig, du Løfternes syttende Mai!
End vil det skje, trods de skillende Kløfter,
at Norrøna-Blodet holder de Løfter,
det vigsled sit Land på hin syttende Mai.

— Og lydt over Døgnets Larm
skal det lyde til Hjerternes Slag
i Nordmænds Barm,
at syttende Mai er Løfternes Dag.

Syttende Mai er Kravenes Dag.

Frihedens Arv skal af Slegterne øges,
vernes og vogtes mod Vold og Bedrag,
Fremtidens Baner skal merkes og søges.

Hil dig, du Kravenes syttende Mai!
— Men røgted vi Arven, og mødte vi Kravet
som de, der har ødet eller begravet,
da ve, når vi dømmes af syttende Mai!

— Og lydt over Døgnets Larm
skal det lyde til Hjerternes Slag
i Nordmænds Barm,
at syttende Mai er Kravenes Dag.

Per Sivle

Me ynskjer einast arbeidsfred
i livsens striden vår.
Er Noregs reyst for veik og sped?
Nei, me hev rett å syngja ned
i heimsens store korr!
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Anders Hovden. Våren 1940.

V A R D E
V Å R T F E D R E L A N D

Å, høyr det kvar som høyra kann:
Det andar oss imot
ein sukk frå Noregs lange rand,
i sud og nord, frå mann til mann,
or djupast hjarterot:
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Vår djerve ungdoms dyre blod
hev dogga trutt vår jord;
det gjev oss framgangstru og mod,
det aukar i oss kjærleiks glod
til Noreg, til vår mor.
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Vår heimstad er ei steinutt jord
imillom heid og hav
uppunder isane i nord.
På land og sjø vår strid er stor
med mange strenge krav.
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Men trass i alle strenge krav
og alle tronge bånd,
vårt flagg flyg yver alle hav,
og glimt i glimt vårt Noreg gav
i verdi ut av ånd.
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Me hev havt menn med framgangsdrift
som sette live inn —
det kan kje gløymast, dei hev livt,
dei namni skreiv med stjerneskrift
i heimsens saga inn.
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Me ynskjer einast arbeidsfred
i livsens striden vår.
Er Noregs røyst for veik og sped?
Nei, me hev rett å syngja med
i heimsens store kor:
Vårt folk, vårt land, vårt fedreland!

Anders Hovden. Våren 1940.

V A R D E

Det høyrdest ved Nott
 eit Dunder på Dør.
 Og Husbonden vaknar,
 spring fram og spør:
 "Kva er det, som bilar?"
 "Jau, no må de ut!
 for Varden lyser
 på Høgenut!"
 Og kvar Mann visste
 i same Ande,
 at no var det kome
 Ufred til Landet.

Og Mennerne Herklæde
 på seg tok,
 og Skjold og Øks
 dei lyfte frå Krok,
 dei hekta i Belte
 sitt goda Sverd,
 treiv Spjot og Boge
 og skunda til Ferd.
 For kom det dei,
 vilde Noreg herja,
 so fanst det og dei,
 som vilde det verja.

Og alt som Varde
 frå Varde vart tend,
 dei sank seg saman
 frå Grend til Grend.
 Og Fylkingen bygdest,
 og Veg han fann,
 der fyre gjekk Hovding
 og Merkesmann.
 Og Ufreds-Karen
 fekk jamnan smaka,
 kva det hev på seg,
 at Vardar vaka.

Og gjev det aldri
 må verta sagt,
 at Landet ligg
 utan Varde-Vakt.
 Og logar kje Varden
 på Tind og Nut,
 han logar i Hjarta
 hjå Noregs Gut.
 Ja, brenn, du Varde,
 du signade, klåre,
 bjartare, høgre
 fyr kvart eit Året!

Per Sivle

G U D   S I G N E   N O R I G S   L A N D

I kjerleik vora og mild
me legg vår vilje til,
så vaka det fram.
Gud signe Norigs land,
kvar heim, kvar dal og strand,
kvar lund og lid!
Han lat det aldri døy,
han verje bygd og øy,
han verje mann og møy
til ævleg tid!

Me fekk det høgt og fritt,
me fekk det vønt og vidt
med hav og fjell.
Det stend so trygt og godt,
det stend so reint og blått,
rett som eit gudeslott
med solskins-tjeld.

Det er vår elsk på jord,
det er vårt beste ord,
vår trivd og trygd.
Storfrægdarmenn dei var
som fram til oss det bar,
det er vår ættargard
til fridom bygd.

Stort arbeid ned er lagt
til landsens fred og magt
frå tid til tid.
Det kosta tusund år
i kav frå vår til vår,
i strid so tung og sår,
fyrr me vart fri.

Her ligg dei, grav i grav,
frå heid og ned i hav,
som stridde so.
Gud sign kvar ærleg svein
som søv der under stein,
Gud sign deim kvar og ein
der dei er no.

Men lande dei hev rudt,
det vil me verja trutt
til siste stund.
Vår elsk og beste agt,
vårt liv og all vår magt
skal vera Norigs vakt
til siste stund.

I kjærleik varm og mild
me legg vår vilje til,
då veks det fram.
Då fær det bløma blidt,
då fær det spyrjast vidt,
og alltid standa fritt
for naud og skam.

Her stig det stort og blått,
vår fagre heimlands slott
med tind og tårn.
Og som det ervdes ned
alt fagrar led for led,
det byggjast skal i fred
åt våre born.

Arne Garborg

Lesen kinn Sekunden vindar,
Littet Sandhedsord forsvinder.
Som et hvitt af lette Lin
leser styrtende Lavin,
er Det nok til at begrave
Loven, når den er aflavs.

Men Det ad et hvistes stille
Sandheds Ven et blot så ville.
Var i Et og Alt sig Selv
Det er Sejrens Kunst, sin Sjel
Som Stefanen mellem Stens
at la staa, om selv alene.

Henrik Wergeland

E F T E R   T I D E N S   L E I L I G H E D

Stenen i Stefanens Pande —
Den er Løgnen mod det Sande.
Tåbelige, grumme Hånd,
som vil sigte på en Ånd!
Ha, hvad Sejersglads, der bryder
af det Sår, hvis Blodstrøm flyder!

Løgnen kun Sekunden vinder.
Intet Sandhedsord forsvinder.
Som et Hvift af lette Lin
løsner styrtende Lavin,
er Det nok til at begrave
Verden, når den er aflave.

Men Det må ei hviskes stille
Sandheds Ven ei blot må ville.
Vær i Et og Alt dig Selv!
Det er Sejrens Kunst, min Sjæl!
Som Stefanen mellem Stene
må du ståe, om selv alene.

Henrik Wergeland

